

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

Kvalita bankovních úvěrů v koronavirové krizi

The quality of bank loans in the coronavirus crisis

Bc. David Michelini

Plzeň 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

„Kvalita bankovních úvěrů v koronavirové krizi“

vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 20.4.2022

v.r. David Michellini

Poděkování

Dovolte mi, abych tímto poděkoval Doc. Ing. Lukáši Pfeiferovi Ph.D. za ochotný přístup, cenné rady a konzultace, kterými velmi přispěl k sepsání této náročné diplomové práce.

Obsah

Úvod.....	7
1 Koronavirus obecně	9
1.1 Onemocnění Covid-19 – obecný popis, přenos a průběh nemoci, jednotlivé varianty.....	9
1.1.1 Přenos viru.....	9
1.1.2 Průběh nemoci a příznaky	10
1.1.3 Mutace nemoci Covid-19	11
1.1.4 Prevence	12
1.2 Šíření nemoci z Wu-chanu do Evropy	13
1.2.1 Ohnisko nákazy Covid-19.....	13
1.3 Přístupy k zamezení šíření nemoci.....	14
1.3.1 Lockdown.....	14
1.3.2 Testování	15
1.3.3 Trasování.....	15
2 Vývoj pandemie v České republice.....	17
2.1 Vývoj pandemie v jednotlivých vlnách.....	17
2.1.1 První vlna pandemie.....	17
2.1.2 Druhá vlna pandemie	19
2.1.3 Třetí vlna pandemie.....	20
2.1.4 Čtvrtá vlna pandemie	21
2.1.5 Pátá vlna pandemie.....	22
2.1.6 Shrnutí vývoje pandemie na našem území.....	23
2.2 Vládní opatření a kompenzace v jednotlivých vlnách	24
2.2.1 Opatření v první vlně pandemie	25
2.2.2 Kompenzace pro podnikatele v první vlně pandemie	26

2.2.3	Opatření v druhé vlně pandemie.....	32
2.2.4	Kompenzace pro podnikatele ve druhé vlně pandemie	34
2.2.5	Opatření ve třetí vlně pandemie.....	36
2.2.6	Kompenzace pro podnikatele ve třetí vlně pandemie.....	36
2.2.7	Opatření ve čtvrté vlně pandemie	38
2.2.8	Kompenzace pro podnikatele ve čtvrté vlně pandemie	40
2.2.9	Opatření v páté vlně pandemie	42
2.2.10	Kompenzace pro podnikatele v páté vlně pandemie	43
3	Kvalita bankovních úvěrů.....	45
3.1	Měření kvality úvěrového portfolia v bankovním sektoru	45
3.2	Kvalita bankovních úvěrů dle odvětví v ČR.....	49
3.2.1	Kvalita bankovních úvěrů dle sektorů NACE před vypuknutím pandemie 52	
3.2.2	Kvalita bankovních úvěrů dle sektorů NACE v době vypuknutí pandemie 53	
3.2.3	Kvalita bankovních úvěrů dle sektorů NACE na konci roku 2020	55
3.2.4	Kvalita bankovních úvěrů dle sektorů NACE v rok po vypuknutí pandemie 57	
3.2.5	Kvalita bankovních úvěrů dle sektorů NACE v rok září 2021	57
3.2.6	Shrnutí vývoje nevýkonných úvěrů v České republice	59
3.3	Kvalita bankovních úvěrů dle odvětví v Evropské unii.....	60
3.3.1	Vývoj množství nevýkonných úvěrů v Evropské unii, dle NACE.....	60
3.3.2	Sektor I – Ubytování, stravování a pohostinství v EU	61
3.3.3	Sektor N – Administrativní a podpůrné činnosti v EU.....	63
3.3.4	Sektor R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti v EU.....	66
3.3.5	Shrnutí dat za Evropskou unii a porovnání s Českou republikou.....	68
3.3.6	Porovnání České republiky s Maďarskem.....	69

Závěr.....	72
Seznam použitých zdrojů.....	74
Seznam tabulek.....	78
Seznam obrázků	79
Abstrakt	
Abstract	

Úvod

Pandemie nemoci Covid-19 byla nejčastějším globálním tématem v uplynulých dvou letech. Nemoc ovlivnila životy každého z nás. Ať šlo o děti předškolního věku nebo studenty vysokých škol, ať šlo o sportovce či nesportovce nebo ať šlo o zaměstnance nebo podnikatele. Právě podnikatelé byli ti, kterých se tato pandemie dotkla nejvíce. Během ní byli omezováni vládními protiepidemickými nařízeními, která jim znemožňovala výkon svého podnikání nejen u nás, ale po celém světě.

Ve své diplomové práci se budu věnovat vývoji počtu nevýkonných bankovních úvěrů a celkově schopnosti splácet úvěry podnikatelů z různých sektorů své závazky i přes bariéry, které jim vlády celého světa kvůli ochraně lidských životů nastavily.

Cílem mé diplomové práce je analyzovat, jaké sektory dle standardní klasifikace ekonomických činností NACE byly v důsledku pandemie nemoci Covid-19 nejvíce postiženy ve splácení svých závazků a v jakých sektorech došlo k největšímu nárůstu počtu nevýkonných úvěrů. Součástí mé analýzy bude i zhodnocení, zda kompenzace, které stát subjektům poskytoval, byly dostačující, a zda díky nim byly stabilní bankovní úvěry. Hlavním cílem je provést analýzu na data České republiky, vedlejším cílem je provést analýzu i na ostatní země Evropské unie a následně je s naší zemí porovnat.

Celou diplomovou práci jsem rozdělil do tří hlavních kapitol. První kapitolou je koronavirus obecně. V této části budu popisovat základní informace o nemoci Covid-19, kde nemoc vznikla a jaké různé přístupy k nemoci měly možnost státy celého světa zvolit. V druhé části se budu věnovat vývoji pandemie na území České republiky. Zde zmíním konkrétní počty nakažených, hospitalizovaných a úmrtí v jednotlivých vlnách, aby se čtenář dokázal vžít do situace, která na našem území probíhala. Dále se v této kapitole budu věnovat vládním opatřením a kompenzacím, které stát v průběhu jednotlivých vln pandemie nastavoval. Poslední kapitolu diplomové práce věnuji kvalitě bankovních úvěrů a konkrétní analýze dat vývoje počtu nevýkonných úvěrů v jednotlivých sektorech ekonomiky. Analýzu provedu nejdříve na datech za Českou republiku a následně i za celou Evropskou unii.

Při vyhotovení své diplomové práce jsem použil metody vědeckého popisu, komparace, analýzy a indukce. Veškerá data jsem čerpal převážně ze statistických

databází a webů, zejména z Evropské bankovní asociace. V práci jsem použil citační normu APA podle 6. vydání pravidel citační normy.

1 Koronavirus obecně

V první kapitole mé diplomové práce se budu věnovat nemoci Covid-19 neboli česky koronavirovému onemocnění obecně. Popíšu, co je onemocnění zač, kde se vzala a co způsobuje. Cílem celé této kapitoly je poukázat na to, proč tato nemoc zasáhla celý svět a proč její rozšíření mělo značný důsledek na ekonomiku celého světa.

1.1 Onemocnění Covid-19 – obecný popis, přenos a průběh nemoci, jednotlivé varianty

Covid-19 je velice infekční onemocnění, které je způsobeno koronavirem SARS-CoV-2. Koronavirus obecně je označení pro čtyři rody virů, které jsou obsaženy v podčeledi *Orthocoronavirinae*. Tyto rody virů se nejčastěji šíří buď vzduchem, kontaminovanými předměty nebo oro-fekálním přenosem. U člověka tyto druhy virů způsobují většinou běžná onemocnění, jako je například nachlazení, ale mohou způsobit i závažnější virózy. Poprvé se lidé setkali s jedním z těchto virů v roce 2002, kdy byl nově objeven Betacoronavirus nazvaný SARS-CoV, a způsoboval onemocnění SARS. Dále v roce 2012 byl objeven nový druh Betacoronaviru nazvaný MERS-CoV, které tentokrát způsoboval závažné onemocnění MERS. Posledním objevem na přelomu let 2019 a 2020 byl právě SARS-CoV-2, který způsobil pandemii, které se bude týkat má diplomová práce (Státní zdravotní ústav, 2020).

První případ respirační nemoci Covid-19 byl identifikován v prosinci 2019 v čínském městě Wu-Chan a od té doby se virus rozšířil po celém světě a způsobil stále přetrvávající pandemii.

1.1.1 Přenos viru

Virus, který způsobuje nemoc Covid-19, se šíří hlavně vzduchem ve chvíli, kdy je infikovaná osoba v blízkosti s jinou osobou. Kapičky a aerosoly, které obsahují virus, se mohou šířit od infikované osoby hlavně z úst a z nosu při dýchání, kýchání, kašlání nebo mluvení. Zdravý člověk se může od infikované osoby nakazit ve chvíli, kdy se právě od infikované osoby dostanou zmíněné kapičky a aerosoly do jeho úst, nosu nebo i očí. Dále se virus může šířit skrz kontaminovaný povrch. Tento druh šíření není považovaný za primární, ale přesná cesta přenosu je těžko prokazatelná. Nejpřesvědčivější způsob přenosu je však ve chvíli, kdy jsou dvě dotyčné osoby blízko sebe.

Virus se může šířit až dva dny předtím, než se infikované osobě projeví první příznaky. Existují však také jedinci, kteří žádné příznaky nepocítí, a proto virus mohou šířit mezi ostatní lidi nevědomě. Lidé zůstávají infekční až po dobu deseti dnů, pokud mají středně závažné příznaky, a až po dobu dvou týdnů, kdy jejich příznaky jsou závažné.

Virus se snadněji rozšiřuje ve vnitřních prostorech a ve shluku velkého množství lidí. Proto pro nižší přenos tohoto onemocnění musely státy po celém světě zavést přísná opatření, aby šíření viru bylo co nejnižší.

Onemocnění Covid-19 má velmi podobné příznaky obyčejné chřipce. Nejvíce se liší delší inkubační dobou. Inkubační doba, jak už jsem psal výše, se pohybuje u středně závažných potíží kolem deseti dní a u závažnější až čtrnáct dní. U bezpříznakových případů je inkubační doba nižší. Covid-19 se od klasických chřipkových onemocnění liší například suchým kašlem, dýchacími potížemi a nejvíce ztrátou chuti a čichu (Státní zdravotní ústav, 2021).

1.1.2 Průběh nemoci a příznaky

Mezi prvními příznaky se obvykle projevuje horečka, velká únava a dušnost. Následuje horečnatý stav a pocení bez horeček a migréna.

Mírnější případy nákazy nemoci Covid-19 se projevují pouze zažívacími problémy, pak následuje horečka nebo kombinace zažívacích a dýchacích potíží. Občas se v těchto mírnějších případech Covid-19 projevil pouze jako průjemové onemocnění, které trvalo jeden až čtrnáct dní.

Naopak závažnější případy mohou vést k zápalu plic, akutnímu zánětu srdeční svaloviny, selhání orgánů nebo v nejhorších případech až ke smrti. Tento těžký průběh nemoci nastává nejčastěji u lidí ve vyšším věku nebo u lidí, kteří již trpí nějakými zdravotními problémy, jako je například diabetes, rakovina nebo trpí kardiovaskulárními onemocněními. Horší průběh nemoci také často mívají kuřáci (Vláda ČR, 2020).

„Dle studií z března 2020 onemocnění v 81 % případů probíhá mírně a nevyžaduje hospitalizaci, pouze domácí léčení. Ve 14 % se může vyvinout v pneumonii a 5 % nakažených má kritický průběh se selháním orgánů. Podobně jako u sezónní chřipky probíhá onemocnění covid-19 u řady nakažených asymptomaticky.“ (Centers for Disease Control and Prevention, 2021).

1.1.3 Mutace nemoci Covid-19

Nemoc Covid-19 se stejně jako jiné nemoci postupně vyvíjí a mění a díky tomu se vytvářejí nové mutace. Nové mutace koronaviru se v průběhu pandemie objevují a po určitém čase znovu mizí, některé z nich jsou velmi silné a přetrvávají v populaci delší dobu. Dosud bylo objeveno mnoho mutací, z nichž bylo pět nejvýznamnějších, které budu ve své práci zmiňovat. Konkrétně se jednalo o mutace alfa (britská mutace), mutace beta (jihoafrická mutace), mutace gama (brazilská mutace), mutace delta (indická mutace) a poslední známá je mutace omikron.

Mutace alfa neboli britská mutace koronaviru byla objevena v září roku 2020 a byla odborně nazvaná variantou B.1.1.7 s velkým počtem mutací. Tato varianta byla charakteristická snadným a rychlým šířením, šířila se až o 40 % rychleji než základní onemocnění. V České republice se tato varianta nejvíce šířila na přelomu února a března, když na našem území dominovala čtvrtá vlna koronaviru, která byla velmi ničivá a zaznamenala nejhorší čísla. Detailněji vývoji čtvrté vlny se budu věnovat v následujících kapitolách. Celkem se tato varianta rozšířila do 91 států z celého světa k datu 5.3.2021.

Mutace beta neboli jihoafrická mutace koronaviru byla detekována v říjnu 2020 nezávisle na britské mutaci, i když několik mutací sdílí právě s mutací alfa. Odborně byla tato mutace nazvána B.1.351 a byla rozšířena celkem do 42 států také k datu 5.3.2021.

Mutace gama neboli brazilská mutace koronaviru byla poprvé objevena v Japonsku u brazilských turistů, kteří se vraceli zpět do země. Odborně byla tato mutace nazvaná P.1. K datu 5.3.2021 byla tato mutace detekována v 21 státech světa (Covid portál, 2022).

Mutace delta neboli indická mutace byla nejvíce nakažlivou dosud známou mutací, než byla objevena mutace Omikron. Zároveň byla velmi nebezpečná v množství viru, který obsahuje. Celkově měla základní verze této mutace v České republice na svědomí 66 % všech pozitivně testovaných pacientů. Zbytek v tu dobu tvořily její podtypy, tudíž ve chvíli, kdy se objevila varianta delta na našem území, drtivě převážila veškeré pozitivně testované případy (až 90 %). Tato varianta se na našem území začala

šířit během léta 2021 a následovala až na podzim 2021 a tím způsobila převážně celou podzimní pátou vlnu koronaviru (EUC klinika, 2021).

Poslední dosud známou mutací koronaviru je mutace omikron. Jedná se o nejnovější mutaci koronaviru, která byla objevena v Botswaně a následně v Jihoafrické republice. Objevena byla poprvé 24. listopadu 2021. Oficiální název mutace podle světové zdravotnické organizace zní B.1.1.529. Tato mutace se odlišuje od ostatních velkou nakažlivostí, což znamená velkou odolnost proti protilátkám. Zároveň však má tato mutace oproti ostatním velmi mírný průběh a nenavyšuje velký počet hospitalizovaných. Studie udávají, že mutace omikron se šíří asi až 6x rychleji než předešlá mutace delta (EUC klinika, 2021).

1.1.4 Prevence

Je potřeba rozlišit dva druhy prevence proti nemoci. Jedna z nich je nespecifická a druhá z nich specifická.

Pro nespecifickou prevenci platí pravidlo 3R – respirátory, rozestupy, ruce. Podobně jako u jiných respiračních nákaz se ukázalo, že krytí úst a nosu je velmi účinná prevence. Pro zesílení ochrany je možné využít kombinace respirátoru a ochranného štítu. Tato dvojí ochrana je nejčastěji využívána ve zdravotnictví a v provozech, kde dochází k velmi úzkému kontaktu s lidmi. Rozestupy jsou neméně důležité, jelikož se jedná o kapénkovou infekci, je potřeba se vyhýbat místům s velkým počtem lidí. Rozestupy by se měly dodržovat minimálně jeden, ideálně dva a více metrů. Posledním důležitým bodem je neustále mytí rukou a minimálnímu doteku rukou obličejem a také je potřeba se vyhýbat doteku zevní strany respirátoru. Mýt ruce by si člověk měl pomocí mýdla a minimálně 20 sekund.

Dalšími doporučeními pro nespecifickou prevenci je například posilování imunity zdravým životním stylem, dodržováním bezpečných zásad kontaktu se zvířaty. Pokud je někdo náchylný k respiračním onemocněním, měl by dodržovat dostatečnou vzdálenost od jiných osob a měl by dodržovat pečlivě pravidlo 3-R.

Specifickou prevencí je očkování. Očkování obecně pomáhá k předcházení infekčním nemocem. Díky aplikaci vakcíny dochází v organismu k vytvoření ochranných protilátek. V současné době proti nemoci Covid-19 máme v České republice registrované čtyři různé vakcíny. Všechny tyto vakcíny jsou schválené Evropskou agenturou pro léčivé

přípravky (EMA). Jedná se o vakcíny od firmy Pfizer/BioNTech, Moderna, AstraZeneca a vakcína od firmy Johnson & Johnson. Žádná z těchto vakcín neobsahuje přímo virus nemoci Covid-19, tudíž nemůže dojít při její aplikaci k nakažení (Státní zdravotní ústav, 2021).

1.2 Šíření nemoci z Wu-chanu do Evropy

Jak jsem již zmiňoval ve výše uvedené kapitole, k prvnímu identifikování nákazy Covid-19 došlo v prosinci v roce 2019 v čínském Wu-chanu. Světová zdravotnická organizace na základě toho vyhlásila v lednu 2020 globální stav zdravotnické nouze a následně v březnu 2020 celosvětovou pandemií.

1.2.1 Ohnisko nákazy Covid-19

Wu-chan je město s 11 miliony obyvateli a patří k hlavním dopravním uzlům celé Číny. V prosinci 2019 zde byly identifikovány první případy se zápalami plic neznámého původu. První myšlenka, odkud by se mohly neznámé zápalami plic vzít, byla spojována s velkoobchodním trhem Chua-nan, kde se prodávají ryby, mořské plody a zvířata, od kterých by se virus mohl vzít. To vše způsobovalo velké obavy obyvatel z další smrtící epidemie jako u již dříve známého typu koronaviru SARS. Právě na tomto frekventovaném tržišti se objevily první nakažení.

Existují i teorie, že virus se objevil ve Wu-chanu ještě mnohem dříve než v prosinci 2019, ale již v srpnu téhož roku. Jako důkazy pro tuto teorii svědčí satelitní snímky, které porovnávají rok 2018 a 2019 a na nich frekvenci na parkovištích tamních nemocnic. Tuto teorii také potvrzuje velké množství dotazů na čínské sociální síti Baidu na příznaky nemoci, které jsou velmi podobné právě onemocnění Covid-19. Tuto studii publikoval tým okolo epidemiologa z Harvardské lékařské fakulty Johna Brownsteina (Nsoesie, a další, 2020).

Další teorie o vzniku Covidu-19 souvisely s Wuchanským institutem virologie. Tento institut je od výše zmíněného tržiště vzdálen pouze 18 kilometrů a další souvislosti s touto teorií může být, že se tehdy v institutu zkoumal velmi příbuzný koronavirus SARS-CoV, který se následně mohl dostat na zmíněné tržiště a zmutovat v nový vir SARS-CoV-2. Celá tato teorie nebyla nikdy potvrzena a může být pouhou domněnkou (Česká televize, 2020).

Problémem na začátku celé pandemie s šířením viru bylo počáteční utajování o závažnosti situace čínskou vládou pomocí silné cenzury. Bylo umlčeno velké množství lékařů a dalších čínských občanů, kteří se ohledně možnosti nebezpečí viru vyjadřovali na sociálních sítích. Dokonce do 30. března 2020 bylo zaznamenáno velké množství případů, kdy čínská vláda zatkla občany za „šíření fám na internetu“, které měly souvislost s nebezpečím nákazy. Následně bylo v dubnu 2020 zavedeno v Číně pravidlo, ve kterém je stanoveno, že veškeré vědecké články, které mají souvislost s virem Covid-19, musí být před schválením a zveřejněním předloženy Ministerstvu školství. Čína zároveň s tím naléhala na Světovou zdravotnickou organizaci, ať oddaluje globální varování a zároveň, aby zadržela informace o přenosu z člověka na člověka. Všechny tyto skutečnosti následně velmi zkomplikovaly boj s pandemií (Sinopsis, 2020).

1.3 Přístupy k zamezení šíření nemoci

K zamezení šíření nemoci bylo zvoleno mnoho různých opatření a každý stát k tomu přistupoval jinak. Jednou z variant byl lockdown, kdy státy omezily ekonomiku a služby, aby se lidé méně často setkávali a tím se zpomalil nebo úplně zamezil přenos nemoci. Další z variant bylo časté testování občanů, aby byly odhaleny pozitivní případy, a následné trasování okolí, se kterým se dotyčný potkal. Tímto způsobem bylo možné rychle odhalit nakažené občany včas a následně tím zamezit šíření nemoci.

1.3.1 Lockdown

Lockdown je převzaté slovo z angličtiny a znamená uzamčení, hromadná nebo plošná karanténa, zákaz volného pohybu osob a uzavření ekonomiky a společnosti. Jedná se o dočasný požadavek, aby lidé zůstali tam, kde jsou, a obvykle je tento stav vyvolán kvůli rizikům pro sebe nebo pro ostatní. Existují dnes dva typy lockdownu, buď může být preventivní nebo nouzový.

Preventivní lockdown je preventivním akčním plánem, který má zabránit jakémukoliv nebezpečí a zajistit bezpečnost lidí, organizací nebo systému.

Nouzový lockdown se provádí ve chvíli, kdy je obyvatelstvo bezprostředně v ohrožení života. Tento typ uzavření probíhá právě v době, kdy vypuká na území států pandemie a je potřeba zamezit šíření nakažlivé nemoci. Ve chvíli, kdy vláda jakékoli republiky vyhlásí lockdown, může omezit pohyb osob, omezit volnočasové aktivity

a fungovat mohou pouze organizace, které poskytují základní potřeby a služby (Dineros & Dipasupil, 2020).

1.3.2 Testování

Současně s rychlým šířením viru Covid-19 bylo vynalezeno i velké množství testovacích metod, aby bylo možné u jednotlivých případů rozpoznat, zda dotyčná osoba je virem nakažena nebo není.

Nejspolehlivějším typem testování, které je schopné virus odhalit, je absolvovat PCR test. PCR test se provádí stěrem z nosohltanu, z krku nebo ze slin. Ve vzorcích, které jsou vzaté ze stěru, se následně porovnává RNA (ribonukleová kyselina) a hledá se shoda s RNA koronaviru Sars-CoV-2. Velkou výhodou těchto testů je jejich přesnost. Velkou nevýhodou je doba jejich vyhodnocení dosahující 48 hodin od nabrání vzorku, což je velmi dlouhá doba a dotyčná osoba se může do té doby pohybovat ve společnosti a virus roznášet do svého okolí. Další velkou výhodou PCR testů však je, že výsledek u jedince vyjde pozitivní i před propuknutím příznaků, tudíž je to nejspolehlivější metoda k odhalení, zda-li je člověk v daný moment nakažen, tudíž nebude následně virus šířit do svého okolí.

Další druh testování je pomocí antigenních testů. Tento druh testování je méně spolehlivý než pomocí metody PCR testů, ale zase je mnohem rychlejší jejich vyhodnocení. Výsledek antigenního testu zná jedinec přibližně do 15–30 minut. Antigenní testy stejně jako PCR testy se dělají pomocí stěru z nosohltanu, krku nebo slin (Covid portál, 2021).

1.3.3 Trasování

Po odhalení pozitivního testu občana by mělo následovat trasování jeho okolí a míst, kde se pohyboval, aby mohli být odhaleni další nakažení. Cílem celého procesu je co nejrychleji identifikovat potenciálně nakažené osoby a izolovat je v karanténě od ostatních, aby tím byla ochráněna společnost. Jsou dvě možnosti, jak efektivně trasovat. Nejjednodušší z nich je samotrasování, kdy samotný jedinec sám kontaktuje osoby, s kterými byl v kontaktu, a upozorní je na svůj vlastní pozitivní test, ať se sami jdou otestovat a zjistit, zda nejsou nakažení. Dále po pozitivním testu člověk může vyplnit samotrasovací formulář, kde uvede co nejvíce údajů k úspěšnému trasování. Poslední možností, a nejčastější z nich, je trasování pomocí telefonátu z hygienické stanice, kdy se

pozitivně testovanému ozve pracovník z trasovacího centra a zeptá se dotyčného na údaje k úspěšnému trasování. Tento způsob není úplně nejideálnější, jelikož trasovací centra jsou přehlcena velkým množstvím nakažených lidí, a tím pádem může dojít ke kontaktování až několik dní po pozitivním testu (Covid portál, 2021).

2 Vývoj pandemie v České republice

Ve druhé kapitole své diplomové práce budu popisovat vývoj pandemie v České republice. Popíši vývoj pandemie v jednotlivých vlnách a tento vývoj budu zmiňovat pomocí přesných čísel nakažených, hospitalizovaných a úmrtí. Od určité fáze pandemie bylo vynalezeno očkování a od té doby mezi data, která ve své práci budu uvádět, zařadím i proočkovanost. Dále popíši, jakým způsobem v jednotlivých vlnách reagoval stát protiepidemickými opatřeními a jakým způsobem tento zásah obyvatelům České republiky kompenzoval.

2.1 Vývoj pandemie v jednotlivých vlnách

Vývoj pandemie na našem území jsem rozdělil do podkapitol podle vln, jak postupně nemoc na našem území sílila a slábla.

První vlnu ve své diplomové práci budu situovat od začátku pandemie na našem území, tudíž od 1. března 2020 do léta 2020. Druhá vlna pandemie měla počátek 1. srpna 2020 až do 30. listopadu 2020. Na druhou vlnu velmi rychle navazovala vlna třetí, kterou v diplomové práci udávám od 1. prosince 2020 do 1. února 2021. Čtvrtou vlnu budu udávat od 1. února do až do léta 2021, i když ke konci tohoto období počty nakažených nebyly tak drastické, a poslední pátou vlnu, kterou budu udávat v této diplomové práci, udávám s počátkem 1. září 2021 až do konce celého roku 2021.

2.1.1 První vlna pandemie

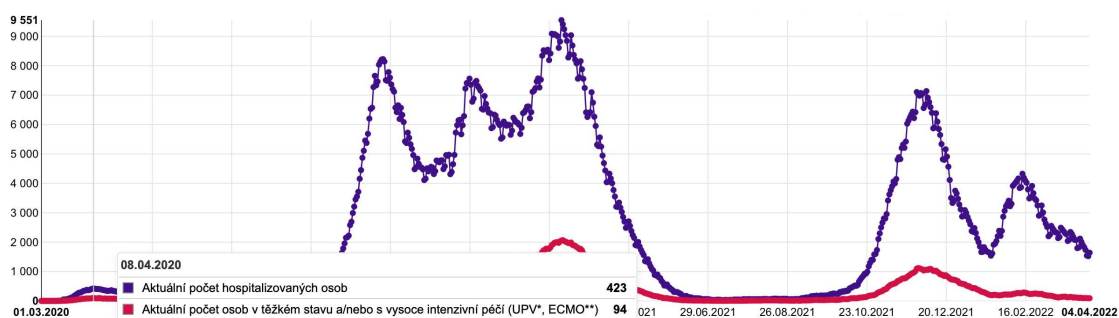
První vlna pandemie trvala na území České republiky od 1. března 2020, kdy byly na našem území objeveny první případy, až do července téhož roku. První reakce vlády České republiky přišly 11. března, kdy byly nastaveny první vládní opatření. Těmto opatřením se budu detailněji věnovat až v další části diplomové práce. K datu 11. března bylo na našem území již 100 nakažených nemocí Covid-19.

Největší přírůstek nakažených v jeden den v první vlně pandemie byl zaznamenán 27. března, kdy přibýlo 377 nakažených (Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2022).

Zároveň v prvním měsíci pandemie zemřel i první občan na následky nemoci Covid-19, konkrétně 22. března. Největší počet zemřelých v jeden den byl však zaznamenán 8. dubna, kdy zemřelo na následky nemoci Covid-19 celkem 15 lidí.

V počtu hospitalizovaných osob v první vlně pandemie byl nejkritičtější den také 8. duben, kdy bylo celkem v nemocnicích 423 osob a z nich bylo 94 ve vážném stavu, což představovalo 22,2% podíl z celkového počtu hospitalizovaných. Nejhorším dnem tohoto podílu (lidí ve vážném stavu vůči celkovému počtu hospitalizovaných osob) byl v první vlně pandemie 17. květen. Podíl v ten den byl 30,9 %, kdy bylo hospitalizovaných 110 osob a 34 z nich bylo ve vážném stavu.

Obr. 1 Vývoj počtu hospitalizovaných po dobu pandemie (vytyčený den 8.4.2020)

Zdroj: Ministerstvo zdravotnictví ČR (2022)

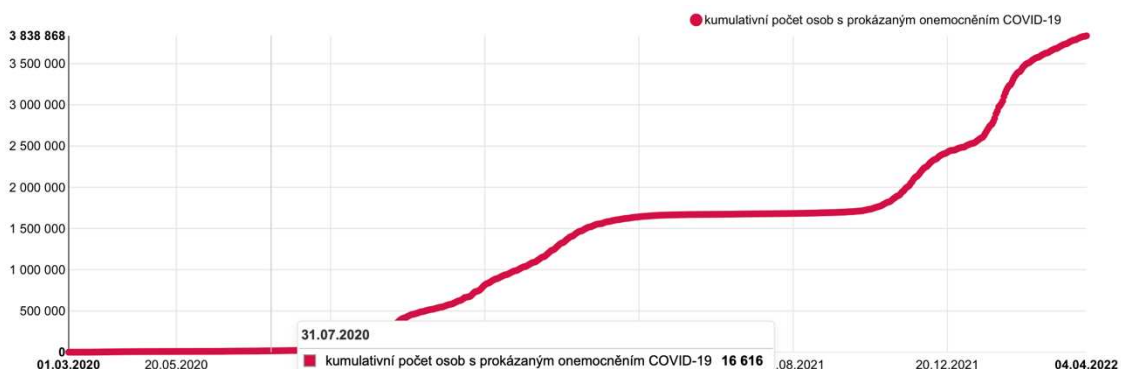
Na výše uvedeném obrázku číslo 1 je vidět porovnání nejvyššího počtu hospitalizovaných v jeden den. Nejpočetnější den byl v první vlně pandemie v porovnání s ostatními vlnami dle hodnot na obrázku velmi mírný.

Vrcholem celé první vlny pandemie, kdy byl zaznamenán největší počet aktuálně nakažených osob, byl 11. duben. V ten den bylo na našem území aktuálně 4 606 nakažených osob. Od toho data začal celkový počet nakažených osob klesat a první vlna pandemie se uklidňovala až do konce celé první vlny, tudíž v mé diplomové práci do konce července 2020.

Celkem bylo během první vlny pandemie odhaleno 16 616 nakažených osob a celkem 382 jich na onemocnění Covid-19 zemřelo (Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2022).

Na níže uvedeném obrázku číslo 2 je vidět kumulativní počet nakažených k datu konci první vlny pandemie v porovnání s celkovými čísly za celou dobu trvání až do data 4.4.2022.

Obr. 2 Vývoj kumulativního počtu nakažených po dobu pandemie (vytyčený den 31.7.2020)

Zdroj: Ministerstvo zdravotnictví ČR (2022)

2.1.2 Druhá vlna pandemie

Druhou vlnu pandemie ve své práci zmiňují od 1. srpna 2020 do konce listopadu 2020.

Dne 8. září byl zaznamenán první denní nárůst, který obsahoval přes 1 000 nakažených osob, konkrétně se jednalo o 1 161 lidí. Největším přírůstek nakažených v jeden den v druhé vlně pandemie byl zaznamenán 4. listopadu, kdy přibýlo celkem 15 726 nakažených.

Největší počet zemřelých osob na onemocnění Covid-19 byl zaznamenán 3. listopadu, kdy během jednoho dne zemřelo celkem 261 osob. Toto číslo je v porovnání s maximem první vlny mnohonásobně vyšší, jelikož maximem první vlny bylo 15 zemřelých osob.

V počtu hospitalizovaných byl nejkritičtější den 5. listopad, kdy bylo celkem v jeden den hospitalizováno 8 224 osob, z nichž bylo 1 152 ve vážném stavu, a to znamenalo podíl 14 % mezi celkovým počtem hospitalizovaných a z nich lidí ve vážném stavu (Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2022).

Vrcholem druhé vlny pandemie v celkovém počtu nakažených v jeden den bylo 28. října, kdy bylo celkem 123 518 nakažených osob. Od té doby začal celkový počet nakažených klesat až do konce listopadu 2020, kde mám v mé diplomové práci situován konec druhé vlny pandemie.

Během druhé vlny pandemie bylo celkem nakaženo 506 773 osob a z nich 8 227 lidí zemřelo (Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2022).

V počtu celkových nakažených za druhou vlnu pandemie v porovnání s první vlnou pandemie se jednalo o velký nárůst, ale v porovnání se zbytkem pandemie se stále jednalo o přijatelná čísla a druhá vlna nebyla nejničivější.

2.1.3 Třetí vlna pandemie

Vzápětí po konci druhé vlny pandemie na našem území se velmi rychle začaly počty nakažených znovu zvyšovat a začala vlna třetí. Takto brzký začátek další vlny byl pravděpodobně způsoben rychlým rozvolněním opatření na začátku měsíce prosince. Třetí vlnu pandemie ve své diplomové práci datuji od 1. prosince 2020 do 31. ledna 2021.

Největším přírůstkem v počtu nakažených ve třetí vlně pandemie bylo 17 901 osob ze dne 6. ledna 2021.

Největší počet úmrtí ve třetí vlně pandemie během jednoho dne bylo zaznamenáno 8. ledna 2021, kdy zemřelo celkem 197 lidí. Celkově to v ten den znamenalo, že zemřelo celkem 13 343 osob od samého začátku pandemie.

V počtu hospitalizovaných byla nejvíce kritická situace 7. ledna 2021, kdy bylo celkem v ten den v nemocnicích hospitalizováno 7 562 osob a z nich bylo 1 130 ve vážném stavu. Poměr mezi počtem hospitalizovaných a z nich ve vážném stavu činil v ten den 14,9 % (Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2022).

Během třetí vlny pandemie se začalo aplikovat očkování. Konkrétně 21. prosince byla Evropskou komisí schválena vakcína proti nemoci Covid-19 společností Pfizer a BioNTech. Od 27. prosince se začalo na našem území očkovat a hned v první den bylo vykázáno celkem 1 285 dávek očkování. Nejvyšší počet podaných očkovacích dávek ve třetí vlně pandemie bylo dáno 21. ledna, kdy bylo celkem vykázáno 17 397 dávek.

Vrcholem třetí vlny pandemie v celkovém počtu nakažených v jeden den byl 13. leden, kdy bylo celkem nakažených 121 569 lidí. Jedná se o podobný vrchol jako v druhé vlně pandemie.

Celkově během třetí vlny pandemie bylo od 1. prosince 2020 do 31. ledna 2021 nakaženo 466 356 lidí a z nich celkově 8 265 osob zemřelo. Tato čísla jsou srovnatelná s druhou vlnou pandemie, ale mírněji se zvýšila úmrtnost na onemocnění Covid-19, jelikož na menší počet nakažených během třetí vlny více lidí zemřelo v porovnání s druhou vlnou. Očkovacích dávek bylo celkově vykááno během tohoto období 281 530 (Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2022).

2.1.4 Čtvrtá vlna pandemie

Bezprostředně po skončení třetí vlny pandemie, začala čtvrtá, která stoupala již z vysokých čísel nakažených, jelikož 1. února bylo pozitivně testováno na našem území 7 246 obyvatel a v tu chvíli byl zároveň nejnižší počet aktuálně nakažených mezi třetí a čtvrtou vlnou pandemie. Čtvrtou vlnu ve své diplomové práci datuji od zmíněného 1. února 2021 až do léta 2021.

Nejvyšší přírůstek nakažených ve čtvrté vlně pandemie v jeden den byl 16 825 nakažených, kteří byli zaznamenáni 3. března.

Nejvyšší počet zemřelých v jeden ve čtvrté vlně pandemie byl zaznamenán 8. března a celkově to bylo 236 lidí.

Čtvrtá vlna pandemie byla nejničivější ze všech vln v počtu hospitalizovaných. Nejvíce kritický den byl 15. březen, kdy bylo celkově hospitalizovaných 9 551 osob a z nich bylo 2 054 lidí v kritickém stavu, což také bylo nejvyšší číslo za celou dobu pandemie (Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2022).

Během čtvrtí vlny pandemie se zvýšila i proočkovanost obyvatelstva České republiky. Největší přírůstek v počtu vyočkovaných dávek byl až v průběhu léta 2021, kdy bylo během jednoho dne podáno 122 101 dávek.

Vrcholem čtvrté vlny pandemie byl datum 14. března, kdy bylo celkově v jeden den nakaženo 164 436 osob. To bylo prozatím nejvyšší číslo od začátku pandemie.

Celkově přibylo od začátku čtvrté vlny pandemie, tedy od 1. února do 30. dubna 2021, 647 845 nakažených a z nich celkem 12 836 lidí zemřelo. I tato čísla dělají ze čtvrté

vlny pandemie nejničivější vlnu. Od 1. května se situace začala na našem území uklidňovat a od toho data do mnou zvoleného konce čtvrté vlny, tedy do léta 2021, konkrétně do 31. srpna, přibylo pouze 46 322 nakažených a z nich 798 osob zemřelo. Výrazně se během celé čtvrté vlny zvýšila proočkovanost na našem území, jelikož za celou dobu od 1. února do 31. srpna vykážalo 11 245 344 dávek a k 31. srpnu Česká republika měla 5 555 105 plně očkovaných osob (po druhé dávce očkování), 5 971 758 osob mělo k tomu datu první dávku očkování (Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2022).

2.1.5 Pátá vlna pandemie

Pátá a poslední vlna pandemie, kterou budu ve své diplomové práci popisovat, začala na podzim 2021. Ve své práci ji budu datovat od 1. září 2021 a trvala do konce roku 2021, tudíž do 31. prosince.

Největším denní přírůstkem nakažených v páté vlně bylo 27 937 osob ze dne 25. listopadu. V porovnání s ostatními vlnami, které ve své diplomové práci popisují, se jednalo o nejvyšší denní přírůstek.

V počtu úmrtí byl největší přírůstek v páté vlně pandemie zaznamenán 1. prosince, kdy zemřelo na následky onemocnění Covid-19 140 lidí. Toto maximum bylo nižší než maximum ve druhé, třetí i čtvrté vlně a v tomto ohledu se začala projevovala proočkovanost obyvatelstva, jelikož byl sice velmi vysoký počet nakažených, ale mnohem nižší počet úmrtí.

V dalších datech, kde se projevovala proočkovanost obyvatelstva, byly počty hospitalizovaných. Nejvyšší počet hospitalizovaných v jeden den byl zaznamenán 6. prosince, kdy bylo hospitalizováno 7 138 osob, ale z nich bylo v porovnání s minulou vlnou pouze 1 064 ve vážném stavu (Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2022).

V předchozích dvou klíčových faktorech, jako je úmrtnost a počet hospitalizovaných/počet hospitalizovaných ve vážném stavu, se projevila proočkovanost obyvatelstva. V páté vlně pandemie byl podaný nejvyšší počet dávek očkování 10. prosince a to 100 448. V porovnání se čtvrtou vlnou se jedná o nižší maximum, ale i tak velmi vysoké číslo, které bylo hodně způsobeno tvrdými opatřeními, které budu popisovat v kapitole opatření páté vlny pandemie.

Vrcholem páté vlny byl 1. prosinec, kdy bylo v jeden den celkově nakažených na našem území 246 768 lidí, což bylo nejvyšší dosažené maximum ze všech vln a dosavadní nejvyšší počet nakažených v jeden den od začátku pandemie.

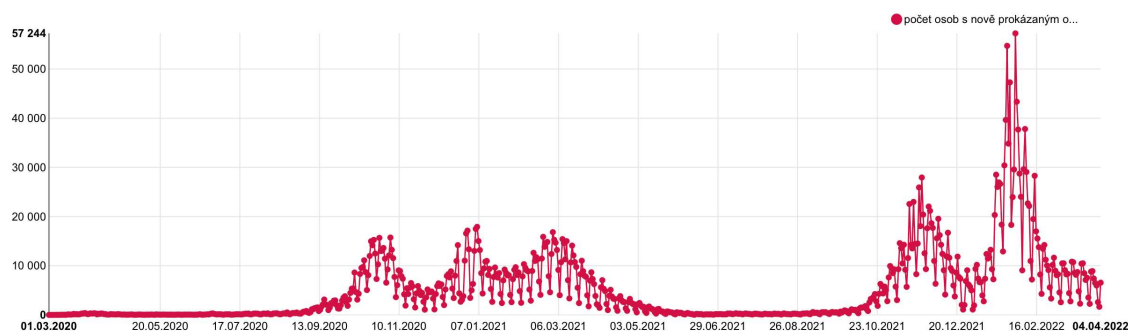
Během páté vlny pandemie, od 1. září do 31. prosince 2021, bylo celkem nakaženo 800 676 osob, což bylo nejvyšší číslo ze všech dosavadních vln. Z nich zemřelo celkem během této doby 5 836 osob, což je mnohem nižší číslo než například v přechozí vlně, kdy zemřelo během tří měsíců trvání 12 836 osob. Ke konci roku 2021 bylo celkově během páté vlny pandemie vykázáno 3 967 790 dávek očkování a celkově k tomu datu bylo 6 828 121 lidí v první dávkou očkování, 6 252 881 plně očkovaných (po druhé dávce), a dokonce 2 402 703 osob se třetí posilující dávkou (Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2022).

2.1.6 Shrnutí vývoje pandemie na našem území

Během mnou sledovaného období od 1. března 2020 do 31. prosince 2021 se celkem nakazilo nemocí Covid-19 v České republice 2 484 588 osob, z nich celkem 36 344 osob zemřelo. Nejvíce ničivou vlnou pandemie, co se týká počtu nakažených, byla pátá vlna, ale v tu chvíli nebyl klíčový indikátor počet nakažených, ale počet úmrtí a počet hospitalizovaných v nemocnici ve vážném stavu. V tomto ohledu byla nejničivější čtvrtá vlna pandemie. Od 27. prosince se začalo na našem území aplikovat očkování a jak jsem zmiňoval v předchozí kapitole, tak k 31. prosinci bylo na našem území celkem 6 252 881 plně očkovaných lidí (Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2022).

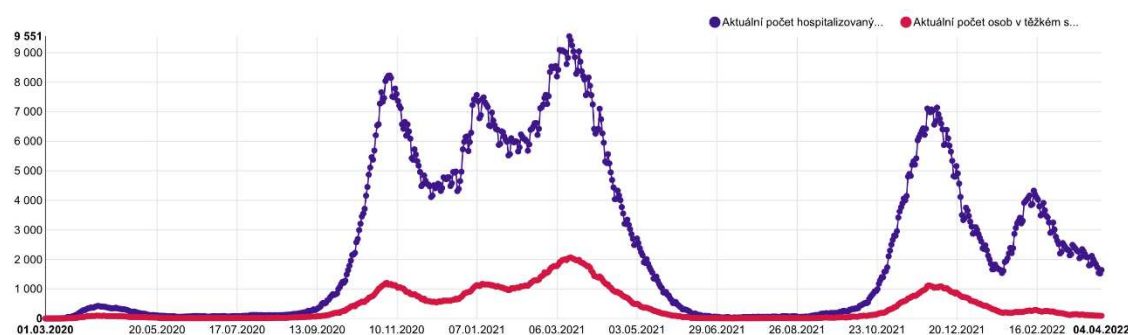
Podrobné porovnání klíčových dat ze všech pěti vln zobrazují v následujících obrázcích, kde je vidět na obrázku číslo 3 vývoj počtu nově nakažených osob za jeden den po celou dobu pandemie. Tento obrázek podtrhuje mnou popsaná data ve výše uvedených podkapitolách. Nejvyšší počet nakažených obyvatel během jednoho dne v mnou popisovaných vlnách, zaznamenala vlna pátá. Dále na obrázku číslo 4 je zobrazen vývoj počtu hospitalizovaných a počtu hospitalizovaných ve vážném stavu. V tomto ohledu byla nejvíce kritická vlna čtvrtá, kdy bylo dosaženo maxima počtu hospitalizovaných v jeden den. Jednalo se celkem o 9 551 hospitalizovaných. V ten samý den byl zaznamenán i největší počet hospitalizovaných ve vážném stavu. Na závěrečném obrázku číslo 5 je možnost vidět proočkovanost České republiky rozdělenou podle počtu občanů s první dávkou vakcíny, druhou dávkou vakcíny, a i s posilující třetí dávkou.

Obr. 3 Vývoj počtu nově nakažených osob

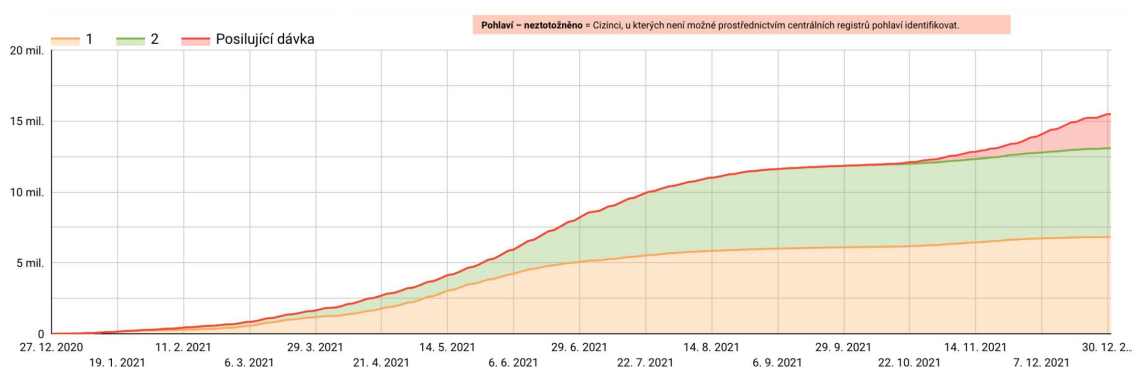
Zdroj: Ministerstvo zdravotnictví ČR (2022)

Obr. 4 Vývoj počtu hospitalizovaných

Zdroj: Ministerstvo zdravotnictví ČR (2022)

Obr. 5 Proočkovanosť České republiky

Zdroj: Ministerstvo zdravotnictví ČR (2022)

2.2 Vládní opatření a kompenzace v jednotlivých vlnách

V následující kapitole budu popisovat vládní opatření, která vláda v průběhu pandemie nastavovala. Zároveň se budu věnovat kompenzacím, které se rozhodla vláda v průběhu pandemie vyplácet podnikatelům, kteří byli zasaženi pandemií, a právě zmíněnými opatřeními vlády. Vládní opatření i kompenzace jsem znovu rozdělil do podkapitol podle vln pandemie, které jsem definoval již v předchozí kapitole.

2.2.1 Opatření v první vlně pandemie

Jak jsem již zmiňoval ve výše uvedené kapitole, první případ nákazy na našem území se objevil 1. března 2020. První usnesení vlády ohledně protiepidemických opatření byla vyhlášena 12. března, kdy vláda vyhlásila nouzový stav na území České republiky, který byl vyhlášen na následujících 30 dní. Nakonec tento nouzový stav trval mnohem déle a byl ukončen až 17. května 2020, a tím pádem trval 67 dní (Vláda ČR, 2020).

Zároveň vyhlásila i krizová opatření o zákazu vstupu cizích občanů do České republiky a cestování našich občanů do cizích zemí. Toto opatření začalo komplikovat situaci například cestovním kancelářím, pro které byla vládní opatření velmi kritická.

V průběhu měsíce března 2020 docházelo k dalším přísným vládním opatřením, která měla velký vliv na ekonomiku České republiky. Jedno ze zásadních opatření, které bylo nastaveno, byl zákaz maloobchodního prodeje a služeb. Zavřeny byly všechny provozovny s výjimkou prodejen potravin, výpočetní a telekomunikační techniky, audio a video přijímačů, spotřební elektroniky a dalších výrobků pro domácnost, pohonných hmot, paliv, hygienického zboží, kosmetiky a jiného drogistického zboží, lékárny, malých domácích zvířat a krmiv pro zvířata, brýlí, kontaktních čoček, novin a časopisů, tabákových výrobků, služeb prádel a čistíren a prodeje přes internet a dalšími vzdálenými prostředky. Stravovací provozovny mohly fungovat na výdejní okénko, skrz které mohly prodávat občerstvení s sebou. Tento zákaz začal platit od 14. března a trval až do 25. května. Provozovny tedy během první vlny pandemie zůstaly zavřené po dobu 73 dní. Jediné rozvolnění, kterého se během této dlouhé doby dočkaly například stravovací provozovny, bylo na konci tohoto opatření, kdy byly otevřeny pro veřejnost od 18. do 25. května venkovní prostory. Od 26. května mohly provozovny otevřít, ale i tak musely dodržovat další vládní opatření. Například všechny provozovny mohly zůstat otevřené pouze do 23. hodiny a zákazníci v provozovnách museli dodržovat rozestupy a omezený počet lidí sedících u jednoho stolu. Personál služeb, jako je například kadeřnictví, musel při výkonu svého povolání používat dvojí ochranu dýchacích cest (roušku a zároveň ochranný štít). Zavření těchto provozoven následně vláda kompenzovala. Detaily všech kompenzací budu popisovat v následujících částech diplomové práce (Vláda ČR, 2020).

Během první vlny pandemie se nemohly pořádat ani žádné hromadné akce, které přesahovaly účast 30 lidí. Byly tím omezeny veškeré kulturní i sportovní akce. Tento

zákaz trval stejně jako uzavření provozoven do 25. května, kdy bylo povoleno zvýšit kapacitu účasti na 100 lidí, a poté v průběhu léta 2020 až do 1 000 osob.

Dalším důležitým usnesením bylo i opatření ohledně zákazu povinné školní docházky na základních školách a zároveň i na školách středních a vysokých. Školy byly zavřené od 13. března a zůstaly zavřené také až do 25. května, jedinou výjimkou byly závěrečné ročníky, které se do škol vrátili 11. května. Školy tedy zůstaly zavřené po dobu 74 dní, i zavření škol bylo vládou kompenzováno v podobě ošetřovného, kterému se také budu věnovat podrobněji v následujících částech diplomové práce (Vláda ČR, 2020).

Vláda v průběhu první i ostatních vln pandemie zaváděla mnoho dalších opatření, jako byl například zákaz volného pohybu osob na území celé České republiky s výjimkou cest do zaměstnání a dalších nezbytných cest, dále povinnost zakrytí dýchacích cest ochrannými pomůckami a mnoho dalších. Těmto opatřením se nebudu detailněji věnovat, protože nejsou přímo spjaté s tématem mé diplomové práce a neměly přímý vliv na kvalitu bankovních úvěrů.

2.2.2 Kompenzace pro podnikatele v první vlně pandemie

Jedna z hlavních kompenzací, které měli podnikatelé možnost získat během první vlny pandemie je **kompenzační bonus** až na 25 000 Kč a poté v druhém období až na 19 500 Kč. Na tento kompenzační bonus měli nárok osoby samostatně výdělečně činné, které svou činnost vykonávaly jak na činnost hlavní, tak vedlejší. Výjimkou byly osoby, které byly v době nároku na kompenzační bonus účastníky nemocenského pojištění jako zaměstnanci. Tudíž například mohl o kompenzační bonus žádat i občan, který je zaměstnaný na dohodu o provedení práce a vydělal si dle této smlouvy do 10 000 Kč za měsíc. Pokud by si vydělal za jeden kalendářní měsíc více než 10 000 Kč, stal by se již účastníkem nemocenského pojištění jako zaměstnanec a nárok na kompenzační bonus by tím ztratil. Další podmínkou pro získání kompenzačního bonusu bylo, že žadatel musel být ke dni 12. března 2020 osobou výdělečně činnou podle zákona upravujícího důchodové pojištění nebo žadatel byl osobou, jejíž samostatná výdělečná činnost je přerušena ode dne, který nastal po 31. srpnu 2019. Základní předpoklad pro získání kompenzačního bonusu bylo, že výkon samostatné výdělečné činnosti žadatele byl pomocí vládních opatření částečně či úplně utlumen, a to nad míru obvyklou. Tím se myslí, že subjekt musel úplně uzavřít nebo omezit provoz své provozovny, nebo byl on sám v nucené karanténě, případně jeho zaměstnanec. Dále utlumením se myslí například

omezení poptávky po výrobcích, službách nebo jiných výstupech samostatné výdělečné činnosti nebo také omezení či ukončení dodávek nebo služeb pro výkon samostatné výdělečné činnosti. Vládou byla stanovena dvě bonusová období, kdy bylo možné kompenzační bonus čerpat. První bylo od 12. března do 30. dubna 2020 a druhé bonusové období trvalo od 1. května do 8. června 2020. Výše kompenzačního bonusu byla v obou obdobích stanovena na 500 Kč za každý kalendářní den, tudíž maximální částka, kterou mohl žadatel čerpat v prvním období, byla 25 000 Kč a ve druhém období 19 500 Kč. Osoby samostatně výdělečně činné mohly o tento bonus požádat buď elektronicky pomocí e-mailu, kam byla zaslána naskenovaná podepsaná žádost, nebo pomocí datové schránky. Dále bylo možné žádost zaslat v listinné podobě na podatelnu územního pracoviště příslušného finančního úřadu. Žádost o kompenzační bonus musela obsahovat čestné prohlášení osvědčující splnění podmínek pro vznik nároku na kompenzační bonus, bankovní účet v české měně, kam měl být kompenzační bonus zaslán, a vlastnoruční podpis. Tento kompenzační bonus bylo možné kombinovat s dalšími bonusy, které budu následně popisovat (Finanční správa, 2020).

Další úlevou, kterou stát pro podnikatele v první vlně pandemie udělal, bylo **odpuštění placení záloh na sociálním a zdravotním pojištění**. Tuto úlevu mohly čerpat osoby samostatně výdělečně činné, které měly svou činnost jako hlavní i vedlejší, však v jiné výši. Období, kdy byly tyto zálohy odpuštěny, bylo od března do srpna 2020. Byly odpuštěny však pouze zálohy v minimální výši, které pro ten daný rok byly předepsány. Pokud byl podnikatel povinen platit vyšší zálohy než minimální, musel tento vzniklý rozdíl dál řádně platit. Zálohy na sociálním pojištění u podnikatelů provozující činnost jako činnost hlavní bylo odpuštěno 2 544 Kč a u osob provozující činnost jako činnost vedlejší se jednalo o zálohu ve výši 1 018 Kč. Úleva se týkala také záloh na zdravotním pojištění, kdy u osoby samostatně výdělečně činné na hlavní činnost se jednalo o zálohu ve výši 2 352 Kč. U osoby na činnost vedlejší byla odpuštěna výše zálohy, kterou měl daný podnikatel předepsanou dle výdělku z minulého roku. Celkově díky této úlevě osoby samostatně výdělečně činné ušetřily na zálohách na sociální a zdravotní pojištění u činnosti hlavní 29 376 Kč během stanovených 6 měsíců. U činnosti vedlejší není možné přesně stanovit tuto ušetřenou částku, jelikož u zdravotního pojištění byly odpuštěné zálohy individuální, dle výdělků z minulých let (Podnikatel, 2020).

Ministerstvo financí a Finanční správa zároveň jako doplněk k odpuštění šesti měsíců záloh na sociální a zdravotní pojištění zároveň vydaly i dva liberační balíčky.

V prvním z nich (**Liberační balíček I**) například plošně prominuly pokuty za opožděné podání přiznání k dani z příjmu fyzických a právnických osob a úroků z prodlení až do 1. července 2020. To prakticky znamenalo, že se automaticky všem umožnilo podat daňové přiznání, které se standardně podává do konce března, o tři měsíce později. Hlavní cílem tohoto uvolnění bylo snížení koncentrace osob na finančních úřadech a na poštách, kde se všechny tyto náležitosti vyřizují. V druhém liberačním balíčku (**Liberační balíček II**) byla prominutá červnová záloha na daň z příjmu fyzických a právnických osob. Tato záloha se následně vůbec nehradila. Dále byly plošně prominuty pokuty za pozdě podané daňové přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí či za pozdě uhrazenou tuto daň. Prominutí se vztahovalo na všechna opožděná daňová přiznání, která měla termín podání od 31. března do 31. července 2020. Nejpozději mohlo být toto daňové přiznání podáno bez sankce 31. srpna 2020. Dále byla pozastavená povinnost evidence tržby (EET) pro subjekty, které spadají do všech fází elektronické evidence tržeb. Posunuté byly i úhrady záloh, které byly splatné v dubnu a červenci na silniční daň (Ministerstvo financí, 2020).

Dále bylo také stanoveno na první vlnu pandemie **ošetřovné** pro osoby samostatně výdělečně činné, které sloužilo lidem jako kompenzace za péči o dítě do věku 13 let ve chvíli, kdy došlo k uzavření škol. Tato kompenzace byla určena pro podnikatele na hlavní činnost. V měsíci březnu byla výše kompenzace stanovena od 12. do 31. března 2020 na 424 Kč/den. V následujících měsících dubnu, květnu a červnu byla stanovena výše kompenzace na 500 Kč/den. Žádost o tuto kompenzaci měly možnost osoby samostatně výdělečně činné podávat pomocí formuláře stanoveného Ministerstvem průmyslu a obchodu a ten zaslat buď pomocí datové schránky, nebo v listinné podobě podepsaný zaslat na adresu Ministerstva průmyslu a obchodu (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2022).

Zároveň vláda zavedla i kompenzace v rámci ochrany zaměstnanosti. Tento program nazvala **Antivirus** – podpora zaměstnanosti. Program fungoval ve dvou režimech, a to v režimu A a B. Režim A se vztahoval na zaměstnance, kterým byla nařízena karanténa nebo izolace z důvodu onemocnění nemocí Covid-19. Výše příspěvku byla stanovena na 80 % uznatelných nákladů, čímž se myslí mzda vyplacená zaměstnanci a odpovídající zákonné odvody. Maximální stanovená podpora byla však stanovena na 39 000 Kč na měsíc na zaměstnance. Následně také fungoval režim B a ten byl určený pro firmy, které nemohou naplno fungovat z následujících důvodů: mají velký počet

zaměstnanců na ošetřovněm nebo v karanténě, mají omezené vstupy nezbytné k vykonávání jejich činnosti (například z důvodu pandemie jim chybí nějaká součástka, kterou nezbytně potřebují k vykonávání své činnosti nebo z ní vyrábějí svůj produkt) nebo mají z důvodu pandemie omezenou poptávku po jejich produktech či službách. Výše příspěvku z režimu B byla stanovena na 60 % vyplacené náhrady mzdy včetně všech povinných odvodů, maximální výše příspěvku však mohla být 29 000 Kč na měsíc na jednoho zaměstnance. Pro zaměstnance toto znamená, že získá 100 % svého průměrného výdělku ve chvíli, kdy jsou překážky na straně zaměstnavatele a ve firmě chybí významná část zaměstnanců (30 % a více) a musí díky tomu být firma mimo provoz. Dále zaměstnanec získá 80 % svého průměrného výdělku ve chvíli, kdy je omezená dostupnost zdrojů, které firma potřebuje k jejímu fungování a ve chvíli, kdy je omezená poptávky po službách a výrobcích firmy, tak zaměstnanec získá 60 % svého průměrného měsíčního výdělku. Podmínkou pro firmy, které chtějí tuto podporu čerpat, je, že striktně dodržují zákoník práce, zaměstnanec nesmí být ve výpovědní lhůtě a nesmí mu být v průběhu čerpání podpory dána výpověď. Podpora se týká firem, které mají zaměstnance na pracovní poměr a který je účastníkem nemocenského a důchodového pojištění. Zároveň je zaměstnavatel je povinen zaměstnanci vyplatit náhradu mzdy odvést za něj odvody. Žádost se podepsaná zašle na úřad práce, který celou tuto podporu vyřizuje (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2022).

Dalším příspěvkem od úřadu práce byl **Kurzarbeit**, díky kterému obdržel zaměstnavatel náhradu na mzdové náklady za dobu, kdy zaměstnanec nemůže pracovat. Aby mohl zaměstnavatel tuto podporu obdržet, musí vyplácet všem zaměstnancům náhrady mzdy v minimální výši 80 % jejich průměrného výdělku. Poté výše příspěvku činí 80 % zaměstnavatelem vyplacené náhrady mzdy a z ní odvedeného pojistného. Maximální výše příspěvku byla však stanovena na 1,5násobek průměrné hrubé mzdy. Tento příspěvek mohl být poskytován pouze po dobu 6 měsíců, následně mohl být vládou příspěvek prodloužen o maximálně 3 měsíce a do maximální délky 12 měsíců. Další podmínkou pro zaměstnavatele bylo, že svým zaměstnancům nepřiděluje práci v rozsahu 20 % až po dobu 80 % týdenní pracovní doby zaměstnanců za kalendářní měsíc. Tato podmínka byla také posuzována souhrnně za všechny zaměstnance firmy nebo za část, pokud je zaměstnavatel dělí na části. Příspěvek nešlo poskytnout na zaměstnance, který je ve firmě krátkou dobu, a to konkrétně dobu kratší než tři měsíce. Žádost o tuto

kompenzaci je znovu potřeba vyřídít na příslušné krajské pobočce úřadu práce (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2022).

Stát v první vlně pandemie podpořil i podnikatele, kteří mají pronajaté objekty k vykonávání své činnosti. Název této podpory byl **Covid – Nájem**. Oprávněným žadatelem o tuto kompenzaci byl podnikatel, který vykonává svou podnikatelskou činnost a užívá pro ni provozovnu, která není v jeho vlastnictví ani ve vlastnictví osoby blízké, a měl před 13. březnem 2020 uzavřenou řádnou nájemní smlouvu k maloobchodnímu prodeji zboží nebo poskytování služeb zákazníkům. Zároveň podnikateli muselo být v důsledku vládních opatření znemožněno prodávání zboží nebo poskytování služeb v rámci toho objektu v období od 13. března do 30. června 2020. Další podmínkou k získání podpory bylo poskytnutí slevy pronajímatelem alespoň ve výši 30 % rozhodného nájemného, dále žadatel o podporu před podáním žádosti nebo nejdéle v den podání žádosti o podporu uhradil alespoň 50 % rozhodného nájemného. Následně byla poskytnuta podpora ve výši 50 % rozhodného nájemného. Ve chvíli, kdy se jednalo o provozovnu, která je ve vlastnění státem České republiky, byla kompenzace poskytnuta do výše 80 % nájemného, a to z důvodu, že stát není oprávněn poskytnout 30% slevu na nájemném stejně jako běžný majitel objektu. K získání této dotace bylo potřebné doložit čestné prohlášení, že žadatel splňuje podmínky podpory, čestné prohlášení pronajímatele, že poskytl 30% slevu na nájemném, doklad potvrzující uhrazení nájemného za leden a únor 2020 a dále doklad o uhrazení části rozhodného nájmu za danou provozovnu v minimální výši požadované podpory (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2020).

Pro ubytovací služby byla vypsána podpora od Ministerstva pro místní rozvoj s názvem programu **COVID – Ubytování**. Tento program trval od 14. března do 25. května 2020. Podporu mohla čerpat ubytovací zařízení, která byla v tomto období uzavřena z důvodu usnesení vlády České republiky kvůli opatřením proti pandemii. V tomto programu se u žadatelů brala v potaz sezónnost, tudíž pokud služby byly v tomto období v minulých dvou letech zavřeny, nárok na tuto kompenzaci nemají. Dotace byla navržena v rozmezí od 100 Kč – 330 Kč na jeden pokoj dle kategorie ubytování. Konkrétní výše podpor jsou uvedeny v níže přiložené tabulce číslo 1 převzané přímo z webových stránek Ministerstva pro místní rozvoj.

Tab. 1 Dotace dle typu ubytovacího zařízení

Typ ubytovacího zařízení	Částka dotace na jeden pokoj
Hotel, NLZ (nestátní lázeňská zařízení) *****	330 Kč
Hotel, motel, hotel, NLZ ****	330 Kč
Hotel, motel, hotel, NLZ ***	300 Kč
Hotel, motel, hotel, NLZ**	200 Kč
Hotel, motel, hotel, garni NLZ*	200 Kč
Hotel Garni	250 Kč
Penzion	200 Kč
Kemp (ubytovací objekty)	100 Kč
Chatová osada	100 Kč
Turistická ubytovna	100 Kč
Ostatní HUZ – pouze nestátní lázeňská zařízení sazba dle kvality ubytování *, **, ***, **** - částka podle typu	300 - 200 Kč

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj (2020)

Poslední důležitá úleva, kterou chci ve své diplomové práci zmínit, se týká odložení splátek bankovních úvěrů neboli **zákonné moratorium**. Bylo schváleno, že si firmy, osoby samostatně výdělečně činné i samotní spotřebitelé budou moct odložit splátky svých úvěrů až na půl roku. Podmínkou bylo, že se toto odložení splátek týká pouze úvěrů, které byly sjednané před 26. březnem 2020, a zároveň toto prominutí nesměli použít ti, kteří byli k tomuto datu v prodlení se splácením o více než 30 dní. Splácení si subjekty mohly odložit dle vlastní volby buď do 31. července 2020, nebo do 31. října 2020. O toto odložení splátek si každý musel individuálně zažádat u svého věřitele a musel mu prohlásit, že k tomuto kroku se rozhodl z důvodu negativní ekonomické situace způsobené právě pandemií Covid-19. Tyto důvody však dlužník nemusel věřiteli nijak dokazovat a zároveň věřitel je neměl právo nijak zkoumat. Odložení se týkalo typů úvěrů, jako jsou například spotřebitelské úvěry a podnikatelské úvěry. Naopak se netýkalo kreditních karet, kontokorentních úvěrů, revolvingových úvěrů a operativních leasingů. V praxi to vypadalo tak, že během doby odkladu i nadále běžel úrok, který náležel věřiteli podle úvěrové smlouvy, a subjekt si odložil splátku jistiny. Firmy tento úrok v době odkladu následně platily průběžně během trvání úvěrové smlouvy. Naopak osoby samostatně výdělečně činné a spotřebitelé jej zaplatí až po splacení celé jistiny, což znamená na konci celého úvěru. Pokud by spotřebitel nebo osoba samostatně výdělečně činná chtěla v průběhu trvání své úvěrové smlouvy dluh konsolidovat, tak odložený úrok zaplatí prvotnímu věřiteli při přechodu k jinému věřiteli

z důvodu, aby prvotní věřitel nepřišel z důvodu odložení splátek o úrok, který mu správně náležel (Ministerstvo financí, 2020).

Další stabilizační opatření, které vláda během pandemie zavedla, byly programy státní podpory **COVID** a **COVID III**. Tyto programy byly pro nefinanční podniky, které měly do 500 zaměstnanců, a pro živnostníky. V těchto programech si klienti bank měli možnost zažádat o financování potřeb provozního charakteru. Portfolia v rámci programu COVID III byla se státní zárukou. Účel této státní podpory bylo financování provozních výdajů, jako jsou například mzdy, nájemné, platby za energie, pořízení zásob a pořízení materiálu. Tato podpora byla firmám a živnostníkům poskytována prostřednictvím komerčních bank a zmiňovaná záruka za tyto úvěry dávala větší jistotu bankám, že žadatelé o tyto úvěry, které často byly v tu chvíli v rizikových odvětvích, jako bylo například pohostinství, budou opravdu daný úvěr splácet. Doba ručení byla maximálně 3 roky a maximální výše zaručovaného úvěru nesměla přesáhnout 50 mil. Kč (Covid portál, 2022).

2.2.3 Opatření v druhé vlně pandemie

Druhou vlnu pandemie ve své diplomové práci časuji od srpna 2020 do konce listopadu 2020.

Znovu byl během druhé vlny pandemie vyhlášen nouzový stav. Konkrétně trval od 5. října 2020 a po celou dobu druhé a zároveň i následující třetí vlny pandemie do 14. února 2021. Jeho délka byla tentokrát 133 dní a jednalo se o dosavadně nejdelší nouzový stav na území České republiky v historii. Vyhlášení nouzového stavu bylo pro vládu klíčové, jelikož díky němu mohla vyhlášovat plošná opatření pro šíření epidemie.

I ve druhé vlně docházelo k velkému uzavírání provozoven. Nejdříve byly pouze omezeny v otevírací době, kdy jim byla doba zkrácena do půlnoci. O pár dní později do 22. hodiny, poté do 20. hodiny. Toto zkracování otevírací doby bylo velmi likvidační například pro noční kluby, ale samozřejmě i pro ostatní stravovací zařízení. Od 22. října došlo k úplnému zákazu maloobchodního prodeje a služeb ve stejném znění, jak tomu bylo na jaře. Tentokrát tento zákaz trval 41 dní do 3. prosince. Se stravovacími zařízeními byl spojen i zákaz konzumace alkoholických nápojů na veřejných místech, tudíž stravovací zařízení a kluby nemohly prodávat tyto nápoje ani skrz výdejní okénko.

Omezeno bylo také pořádání hromadných akcí, tudíž byl znovu nejdřív omezen počet lidí, kteří se akce mohli účastnit a následně pořádání akcí úplně. Výjimku měly profesionální sportovní akce, které se mohly konat za přítomnosti maximálně 130 osob, které zajišťovaly provoz a zpravodajství sportovní akce (Vláda ČR, 2020).

K zavření škol došlo i ve druhé vlně pandemie, kdy od 14. října se uzavřely všechny školy kromě mateřských. Zavřené zůstaly až do 18. listopady, kdy se vrátili do škol nejmladší žáci. Školy zůstaly celkem zavřené v této vlně 35 dní.

Během listopadu se stále zvyšoval tlak na vládu v ohledu na nepřehlednost ve zpříšňování a rozvolňování protiepidemických opatření, proto přišel nový ministr Jan Blatný se systémem PES, který měl zajistit pro podnikatele lepší předvídatelnost. Jednalo se o jeden z největších problémů, se kterým se podnikatelé během pandemie potýkali, jelikož neměli možnost předvídat, od kdy znovu budou moci svou činnost provozovat (Vláda ČR, 2020).

Obr. 6 Matice opatření systému PES

MATICE OPATŘENÍ – PRŮMYSL A OBCHOD 1/2		MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY				
OPATŘENÍ	1	2	3	4	5	
	0–20	21–40	41–60	61–75	76–100	
Ochrana nosu a úst (roušky, respirační apod.)	Ve vymezených vnitřních prostorech a ve veřejné dopravě.	Ve všech vnitřních prostorech a ve vybraných veřejně přístupných místech a ve veřejné dopravě.	Ve všech vnitřních prostorech a ve vybraných veřejně přístupných místech a ve veřejné dopravě.	Ve všech vnitřních prostorech a ve vybraných veřejně přístupných místech a ve veřejné dopravě.	Ve všech vnitřních prostorech a ve vybraných veřejně přístupných místech a ve veřejné dopravě.	
Podnikatelské subjekty - výrobní a skladové provozy	Režimová a organizační opatření dle konkrétních podmínek provozu.	Organizační a režimová opatření. Minimální hygienická opatření (rozsahy 2 m, ochrana dýchacích cest), organizační a režimová opatření dle podmínek provozu, omezení koncentrace zaměstnanců, služebních cest, management směn, externích a interních jednání. U ochranných pomůcek nadále dle opatření MZ. Doporučeno testování.	Organizační a režimová opatření. Minimální hygienická opatření (rozsahy 2 m, ochrana dýchacích cest), organizační a režimová opatření dle podmínek provozu, omezení koncentrace zaměstnanců, služebních cest, externích a interních jednání, management směn. U ochranných pomůcek nadále dle opatření MZ. Doporučeno testování.	Organizační a režimová opatření. Minimální hygienická opatření (rozsahy 2 m, ochrana dýchacích cest), organizační a režimová opatření dle podmínek provozu, omezení koncentrace zaměstnanců, služebních cest, externích a interních jednání, management směn. U ochranných pomůcek nadále dle opatření MZ. Doporučeno testování.	Organizační a režimová opatření. Minimální hygienická opatření (rozsahy 2 m, ochrana dýchacích cest), organizační a režimová opatření dle podmínek provozu, omezení koncentrace zaměstnanců, služebních cest, externích a interních jednání, management směn. U ochranných pomůcek nadále dle opatření MZ. Doporučeno testování.	
Podnikatelské subjekty - kancelářské a ostatní provozy	Režimová a organizační opatření dle konkrétních podmínek provozu.	Doporučení home-office. Pravidelný úklid vstupů, pracovišť, provozních prostředků, vozového parku. Omezení koncentrace zaměstnanců. Rozvržení směn. Ochranné pomůcky. Omezení služebních cest a interních i externích jednání. Režimová a organizační opatření dle konkrétních podmínek provozu.	Doporučení home-office. Pravidelný úklid vstupů, pracovišť, provozních prostředků, vozového parku. Omezení koncentrace zaměstnanců. Rozvržení směn. Ochranné pomůcky. Omezení služebních cest a interních i externích jednání. Režimová a organizační opatření dle konkrétních podmínek provozu. Doporučeno testování dle konkrétních možností provozu, volba formy testování je na zaměstnavateli.	Doporučení home-office včlede, kde je to možné. Pravidelný úklid vstupů, pracovišť, provozních prostředků, vozového parku. Omezení koncentrace zaměstnanců. Rozvržení směn. Ochr. pomůcky. Porady digitální formou, omezení služebních cest a interních i externích jednání. Omezení služebních cest a interních i externích jednání. Režimová a organizační opatření dle konkrétních podmínek provozu. Doporučeno testování dle konkrétních možností provozu, volba formy/metody testování je na zaměstnavateli.	Doporučení home-office včlede, kde je to možné. Pravidelný úklid vstupů, pracovišť, provozních prostředků, vozového parku. Omezení koncentrace zaměstnanců. Rozvržení směn. Ochr. pomůcky. Porady digitální formou, omezení služebních cest a interních i externích jednání. Omezení služebních cest a interních i externích jednání. Režimová a organizační opatření dle konkrétních podmínek provozu. Doporučeno testování dle konkrétních možností provozu, volba formy/metody testování je na zaměstnavateli.	
Provozovny stravovacích služeb	Uzavření provozoven mezi 24 a 6 hodinou. Jen usazení hostů, organizační a režimová opatření.	Uzavření provozoven mezi 22 a 6 hodinou. Jen usazení hostů, max. 4 osoby u stolu a obsazenost max. 50% kapacity hostů. Organizační a režimová opatření. Doporučeno používání e-součástí nebo on-line/telefonického rezervčního systému.	Uzavření provozoven mezi 22 a 6 hodinou. Jen usazení hostů, max. 4 osoby u stolu a obsazenost max. 50% kapacity hostů. Organizační a režimová opatření. Doporučeno používání e-součástí nebo on-line/telefonického rezervčního systému.	Restaurace pouze výdejní okénko v době mimo zákaz vycházení.	Restaurace pouze výdejní okénko v době mimo zákaz vycházení.	
Nákupní centra (nad 5 000 m ²)	Omezení počtu osob (4 zákazníci na 15 m ² prodejní plochy), rozsahy 2 m mezi zákazníky, organizační a režimová opatření. Management front (vnitř i venku).	Omezení počtu osob (2 zákazníci na 15 m ² prodejní plochy), rozsahy 2 m mezi zákazníky, režimová a organizační opatření, management front (vnitř i venku). Omezení otevírací doby jedléhých a děláhých koutů do 22 hodin.	Omezení počtu osob (1 zákazník na 15 m ² prodejní plochy), rozsahy 2 m mezi zákazníky, režimová a organizační opatření, management front (vnitř i venku). Omezení jedléhých koutů pouze na výdejní okénko, uzavření děláhých koutů. Nakupování umožněno jen s nákupním vozíkem/kočkem tam, kde se používá. Kontrola dodržování pravidel - provozovatel. Povinnost zajistit maximální možnou cirkulaci vzduchu a nasávání venkovního vzduchu (větrání nebo klimatizace) bez recirkulace vzduchu v objektu. Omezení propagační aktivity v prodejnách, u nichž je přítomna fyzická osoba zajišťující její průběh.	Umožněn jen prodej základních potřeb a výdej vzáleně objednaného zboží. Omezení počtu osob (1 zákazník na 15 m ² prodejní plochy), rozsahy 2 m mezi zákazníky, režimová a organizační opatření, management front (vnitř i venku). Do počtu zákaznických se nepočítá doprovod nemohoucích osob a mátlé děti do věku 6 let. Nakupování umožněno jen s nákupním vozíkem/kočkem tam, kde se používá. Kontrola dodržování pravidel - provozovatel. Povinnost zajistit maximální možnou cirkulaci vzduchu a nasávání venkovního vzduchu (větrání nebo klimatizace) bez recirkulace vzduchu v objektu. Omezení propagační aktivity v prodejnách, u nichž je přítomna fyzická osoba zajišťující její průběh. Otevřeno v době mimo zákaz vycházení. V nedělí a ve státní svátek zavřeno.	Umožněn jen prodej základních potřeb a výdej vzáleně objednaného zboží. Omezení počtu osob (1 zákazník na 15 m ² prodejní plochy), rozsahy 2 m mezi zákazníky, režimová a organizační opatření, management front (vnitř i venku). Do počtu zákaznických se nepočítá doprovod nemohoucích osob a mátlé děti do věku 6 let. Nakupování umožněno jen s nákupním vozíkem/kočkem tam, kde se používá. Kontrola dodržování pravidel - provozovatel. Povinnost zajistit maximální možnou cirkulaci vzduchu a nasávání venkovního vzduchu (větrání nebo klimatizace) bez recirkulace vzduchu v objektu. Omezení propagační aktivity v prodejnách, u nichž je přítomna fyzická osoba zajišťující její průběh. Otevřeno v době mimo zákaz vycházení. V nedělí a ve státní svátek zavřeno.	
Maloobchod	Omezení počtu osob (4 zákazníci na 15 m ² prodejní plochy), rozsahy 2 m mezi zákazníky, organizační a režimová opatření. Management front (vnitř i venku).	Omezení počtu osob (2 zákazníci na 15 m ² prodejní plochy), rozsahy 2 m mezi zákazníky, organizační a režimová opatření. Management front (vnitř i venku).	Omezení počtu osob - (1 zákazník na 15 m ² prodejní plochy), rozsahy 2 m mezi zákazníky, režimová a organizační opatření, management front (vnitř i venku). Do počtu zákaznických se nepočítá doprovod nemohoucích osob a mátlé děti do věku 6 let. Nakupování umožněno jen s nákupním vozíkem/kočkem tam, kde se používá. Kontrola dodržování pravidel - provozovatel. Povinnost zajistit maximální možnou cirkulaci vzduchu a nasávání venkovního vzduchu (větrání nebo klimatizace) bez recirkulace vzduchu v objektu. Omezení propagační aktivity v prodejnách, u nichž je přítomna fyzická osoba zajišťující její průběh.	Umožněn jen prodej základních potřeb a výdej vzáleně objednaného zboží. Omezení počtu osob (1 zákazník na 15 m ² prodejní plochy), rozsahy 2 m mezi zákazníky, režimová a organizační opatření, management front (vnitř i venku). Do počtu zákaznických se nepočítá doprovod nemohoucích osob a mátlé děti do věku 6 let. Nakupování umožněno jen s nákupním vozíkem/kočkem tam, kde se používá. Kontrola dodržování pravidel - provozovatel. Povinnost zajistit maximální možnou cirkulaci vzduchu a nasávání venkovního vzduchu (větrání nebo klimatizace) bez recirkulace vzduchu v objektu. Omezení propagační aktivity v prodejnách, u nichž je přítomna fyzická osoba zajišťující její průběh. Otevřeno v době mimo zákaz vycházení. V nedělí a ve státní svátek zavřeno.	Umožněn jen prodej základních potřeb a výdej vzáleně objednaného zboží. Omezení počtu osob (1 zákazník na 15 m ² prodejní plochy), rozsahy 2 m mezi zákazníky, režimová a organizační opatření, management front (vnitř i venku). Do počtu zákaznických se nepočítá doprovod nemohoucích osob a mátlé děti do věku 6 let. Nakupování umožněno jen s nákupním vozíkem/kočkem tam, kde se používá. Kontrola dodržování pravidel - provozovatel. Povinnost zajistit maximální možnou cirkulaci vzduchu a nasávání venkovního vzduchu (větrání nebo klimatizace) bez recirkulace vzduchu v objektu. Omezení propagační aktivity v prodejnách, u nichž je přítomna fyzická osoba zajišťující její průběh. Otevřeno v době mimo zákaz vycházení. V nedělí a ve státní svátek zavřeno.	

Zdroj: Ministerstvo zdravotnictví ČR (2020)

Protiepidemický systém PES zobrazoval pět stupňů pohotovosti, které byly rozdělené podle číselné hodnoty od 0 do 100, která udávala čtrnáctidenní incidenci počtu nakažených na 100 000 obyvatel (Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2020).

2.2.4 Kompenzace pro podnikatele ve druhé vlně pandemie

Stejně jako v první vlně pandemie, musela i nyní přijít ze strany vlády pomoc pro podnikatele, jelikož během celé druhé vlny docházelo k velkému množství omezování, a dokonce k úplnému uzavírání služeb.

Znovu byl pro podnikatele k dispozici **kompenzační bonus**. Tentokrát dozněl pár změn oproti kompenzačnímu bonusu, který získávali podnikatelé na jaře. Na jaře o kompenzační bonus nesměly žádat osoby, které byly účastníkem nemocenského pojištění jako zaměstnanec. Tato podmínka v podzimním kompenzačním bonusu již nebyla, tudíž i tito lidé měli nárok o tento kompenzační bonus žádat. Podmínkou pro získání tohoto bonus bylo, že žadatel musel být osobou samostatně výdělečně činnou ke dni 5. října 2020, a zároveň muselo jít o subjekt, který byl omezen vládními opatřeními, ale zároveň musel splňovat podmínky, že v době zákazu nebo omezení byla jeho činnost alespoň z 80 % vyloučena. Mohlo se jednat o subjekt, který byl se zákazem nebo omezením přímo bezprostředně dotčen, jako například zavření provozovny. Dále se mohlo jednat o subjekt, který byl se zákazem nebo omezením přímo spojený, jako například fitness trenér, kterému byla zavřená posilovna. Další podmínkou bylo, že tato činnost, na kterou subjekt žádá kompenzační bonus, musela být v rozhodném období od 1. června do 30. září 2020 jeho nadpolovičním výdělkem. Pokud se jednalo o sezónní činnost, porovnávalo se období předešlého roku ve chvíli, kdy se subjektu dotkla protiepidemické opatření. Výše kompenzačního bonusu zůstala stejná jako v jarních měsících, a to 500 Kč za den. Jednalo se v druhé vlně pandemie o období od 5. října až do 30. listopadu 2020. Pro získání bonusu znovu stačilo vyplnit pouze čestné prohlášení o splnění podmínek pro vznik nároku na kompenzační bonus (Finanční správa, 2020).

I pro druhou vlnu pandemie byla pro osoby samostatně výdělečně činné připravená podpora **ošetřovného** od Ministerstva podniku a obchodu. Znovu tentokrát o tuto dotaci mohli žádat podnikatelé, kteří svou činnost vykonávají na činnost hlavní, a tentokrát byl příspěvek od období 14. října do 30. listopadu 2020 400 Kč na den. Žádost

se podávala na předepsaném formuláři od Ministerstva průmyslu a obchodu (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2022).

V druhé vlně pandemie také pokračovala podpora **Antivirus** v obou režimech A a B i **Kurzarbeit** za stejných podmínek, které jsem popisoval výše v kapitole vládních kompenzacích v první vlně pandemie na našem území (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2022).

Od 16. října mohli podnikatelé začít čerpat znovu i pomoc **Covid – Nájem**. Výše podpory tentokrát byla znovu ve výši 50 % rozhodného nájemného, ale již oproti první výzvě v první vlně pandemie již nebyla vyžadována 30% sleva na nájemném od pronajímatele. Výzva se vztahovala na okruh provozů, které byly zasaženy vládními opatřeními a byla jim omezena činnost. Podmínkou znovu zůstalo, že nesměl existovat mezi nájemcem a pronajímatelem žádný zvláštní vztah. Zároveň bylo podmínkou, že žadatel musel uhradit pronajímateli alespoň 50 % rozhodného nájemného, na který žádá dotaci. Pro získání dotace zároveň žadatel musel prokázat čestným prohlášením, že existuje smluvní vztah ohledně pronájmu provozovny a zároveň splňuje podmínky žádosti. Dále žadatel musel doložit potvrzení o uhrazení obvyklé výše nájemného za poslední dva po sobě jdoucí měsíce z období 1. července 2019 až 30. června 2020 (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2020).

Znovu bylo možné za stejných podmínek, jako v první vlně pandemie, čerpat kompenzaci na **Covid – Ubytování II**. Dotace byla poskytována v období od 22. října 2020 až do 22. ledna 2021. Jak jsem již zmiňoval, tak podmínky pro získání této kompenzace od Ministerstva pro místní rozvoj zůstaly stejné jako v první vlně pandemie a zůstala stejná i výše poskytnuté dotace, kterou jsem uváděl v tabulce číslo 1 v podkapitole kompenzací v první vlně pandemie (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020).

Toto jsou všechny kompenzace, které stát pro podnikatele v druhé vlně pandemie poskytl, které stojí za zmínku. Už například nedošlo k žádným úlevám v rámci placení sociálního a zdravotního pojištění nebo například odložení splátek úvěrů u bankovní institucí. Podnikatelé mohli využívat pouze **dobrovolného moratoria**, které nabízely bankovní instituce svým klientům na základě individuálního posouzení. Možnost využívání dobrovolného moratoria začal od 1. října 2020, kdy skončilo zákonné moratorium. Banky umožňovaly svým klientům například snížení výše splátky, dočasnou

úhradu pouze jistiny či úroků apod. Detailnímu rozebrání této kompenzace se budu věnovat v kapitole 3, kde budu rozebírat i zájem jednotlivých podnikatelů o tuto nabízenou možnost.

2.2.5 Opatření ve třetí vlně pandemie

Třetí vlna pandemie trvala od začátku prosince 2020 do konce ledna 2021. Po celou dobu trvání stále platil na našem území nouzový stav.

Maloobchodní prodej a služby na začátku vlny byly otevřené s omezením otevírací doby a počtu osob, které mohou uvnitř provozovny být v jeden čas. K úplnému zavření maloobchodního prodeje a služeb došlo mezi svátky 27. prosince. Uzavření se znovu týkalo stejných druhů provozoven jako v předchozích vlnách. Provozovny zůstaly zavřené až do konce celé druhé vlny a následně i v průběhu vlny třetí.

Další zásadním opatřením v průběhu Vánoc byl zákaz prodeje výrobků k okamžité konzumaci na vánočních trzích. Toto bylo likvidační pro podnikatele, kteří se soustředí právě na tuto činnost, a období Vánoc je jejich hlavní výdělečné období.

Současně nebylo možné ani pořádat žádné hromadné akce a nemohly se konat žádná divadelní představení, koncerty a sportovní akce (Vláda ČR, 2020).

Školní docházka byla ve třetí vlně pandemie také omezena, kdy do školy chodily pouze určité ročníky a všichni ostatní měli distanční výuku. Konkrétně se jednalo o první stupeň základní školy a o poslední ročníky. Po vánočních prázdninách se do školy vrátily pouze první a druhé ročníky základních škol, ostatní stále zůstaly na distanční výuce (Vláda ČR, 2021).

2.2.6 Kompenzace pro podnikatele ve třetí vlně pandemie

I ve třetí vlně pandemie došlo k velkým omezením podnikatelů, tudíž i v tuto chvíli musel stát vypsán pro ně kompenzace, na které měli nárok a mohli je čerpat. Třetí vlnu mám ve své diplomové práci časovanou na nejkratší dobu, kdy trvala od prosince 2020 do ledna 2021.

Stále měly dotčené subjekty možnost čerpat **Kompenzační bonus** ve výši 500 Kč na den za úplně stejných podmínek, jako tomu bylo v případě druhé vlny pandemie. Zde se podmínky nijak neměnily, a tudíž nárok na tuto kompenzaci měl každý, kdo splňoval podmínku úplného přerušení výkonu činnosti nebo byla jeho činnost omezena z 80 %

v důsledku vládních opatření. Zároveň stále musela být splněna podmínka, že jeho výdělečná činnost z podnikání přesahuje 50 % z jeho celkového výdělku (Finanční správa, 2020).

Stejně jako kompenzační bonus, tak i dále platila druhá výzva na kompenzaci **Covid – Nájemné**. I tato kompenzace nezměnila podmínky oproti kompenzací v druhé vlně pandemie. Žadatelé tak mohli žádat o kompenzaci za nájem do 50 % rozhodného nájmu, který žadatel musel uhradit svému pronajímateli za svou provozovnu. Jak už jsem zmiňoval výše, tak již nebyla potřeba poskytnutá sleva na pronájmu vy výši 30 %, jako to bylo v případě první výzvy v první vlně pandemie (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2020).

Dále bylo znovu možné žádat o kompenzaci na **Ošetřovné**, jelikož znovu během období třetí vlny pandemie, byly uzavřené školy a někteří podnikatelé se museli starat o své děti. Období čerpání bylo stanoveno od 21. – 22. prosince 2020 a také období od 4. – 31. ledna 2021. Podmínkou pro splnění této kompenzace byla nutnost péče osoby samostatně výdělečně činné o děti do 10 let věku. Nebo o dítě, které bylo starší věku 10 let, ale dlouhodobě mělo nepříznivý zdravotní stav a správně mělo navštěvovat školní zařízení, které bylo v důsledku vládních opatření uzavřeno. Výše kompenzace za ošetřovné byla stanovena na 400 Kč na den (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2022).

I kompenzace **Antivirus** a **Kurzarbeit** pokračovaly dále za neměnných podmínek, a tudíž dále podnikatelé mohli čerpat kompenzace na své zaměstnance, z důvodu úhrady jejich mzdy a nevyužití jejich pracovní síly. Jen pro připomenutí mohl zaměstnavatel čerpat v antiviruse v režimu A až 80 % uznatelných nákladů (náhrada mzdy zaměstnanci a odpovídající výše zákonných odvodů), maximálně však ve výši 39 000 Kč na zaměstnance na měsíc. A v Kurzarbeitu režimu B až 60 % vyplacené náhrady mzdy včetně pojistného ve chvíli, kdy firma nemůže naplno fungovat z důvodu velkého množství zaměstnanců na ošetřovném nebo v karanténě, maximálně však 29 000 Kč měsíčně za jednoho zaměstnance.

Jak jsem také již zmiňoval výše, tak do kompenzací ve třetí vlně pandemie zasahovala i podpora od Ministerstva pro místní rozvoj **Covid – Ubytování II**, kdy ubytovací služby mohly čerpat dotaci na neobsazené pokoje z důvodu uzavření jejich zařízení ve výši, která je vidět v tabulce číslo 1 uvedené v podkapitole kompenzací pro podnikatele v první vlně pandemie (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020).

Znovu ve třetí vlně nedošlo například k odpuštění placení záloh na sociálním a zdravotním pojištění, tudíž osoby samostatně výdělečně činné musely i nadále platit své povinné zákonné odvody.

2.2.7 Opatření ve čtvrté vlně pandemie

Čtvrtou vlnu pandemie datuji ve své práci od začátku února 2021 až do léta 2021. Stále trval nouzový stav, jak jsem zmiňoval již v kapitole 2.2.3. Ten měl původně končit 14. února, ale byl znovu několikrát prodloužen a končil až k datu 11. dubna 2021. To znamenalo, že na našem území nakonec trval celkově 189 dní v kuse.

V průběhu února začalo docházet i k dalším omezením a tentokrát na regionálních územích, kdy byl omezen volný pohyb ve třech nákazou velmi postižených krajích Cheb, Sokolov a Trutnov. Občané těchto tří okresů měli zakázáno opustit území těchto okresů a zároveň nesměli ostatní občané jezdit právě do těchto tří zmíněných okresů. Výjimku tvořily cesty za účelem výkonu povolání či podnikání. Lidé se museli prokázat potvrzením od zaměstnavatele nebo osoby samostatně výdělečně činné čestným prohlášením. Dále měli povolení žáci a studenti, kteří se měli účastnit vzdělávání v zařízeních, u nichž nebyl omezen provoz, jelikož stále se jednalo o období, kdy byly zavřené všechny základní, střední i vysoké školy a výuka probíhala distančně. Další výjimku měly cesty za příbuznými a blízkými z důvodu zajištění nezbytných potřeb.

Stejně omezení, jako se dříve týkalo tří okresů Cheb, Sokolov a Trutnov, vláda České republiky nastavila na celém našem území. To znamenalo, že občané nesměli opustit území svého okresu a mohli z něj vycestovat jen pomocí potvrzení od zaměstnavatele nebo čestného prohlášení, že hodlá svůj okres opustit z vážných důvodů. Hranice jednotlivých okresů byly hlídány Policií ČR a ti měli za úkol kontrolovat všechna vozidla, která do nového okresu chtěla vstoupit. Tyto kontroly byly prováděny i na vlakových a autobusových nádražích. Toto velmi přísné opatření nabylo platnost od 1. března a trvalo do 28. března. Omezení cestování sice nijak úzce nesouvisí s omezením podnikatelů, ale jedná se o omezení domácností, ti však kvůli tomu nemohly cestovat do větších měst, kde mohly využívat stravovací služby alespoň přes výdejní okénko a tím jim zajistit výdělek, který mohl být velmi důležitý pro splácení jejich případných bankovních úvěrů.

Od začátku trvání čtvrté vlny stále platil zákaz maloobchodního prodeje a služeb. K rozvolnění těchto subjektů došlo 12. dubna, kdy se všechna tato zařízení znovu otevřela

s přijatelnými omezeními, jako byla otevírací doba a počet lidí v provozovně. Zavřené tedy zůstaly tyto provozovny v součtu i s třetí vlnou pandemie po dobu 105 dní.

Dalším krokem, který vláda učinila, bylo stanovení podmínek bezinfekčnosti pro občany, které se chtějí účastnit určitých akcí. Bezinfekční byla považována osoba, která nejdéle před 5 dny absolvovala PCR test s negativním výsledkem, dále osoba, která nejdéle před 72 hodinami absolvovala POC test (antigenní test) s negativním výsledkem. Platnost PCR testu byla následně prodloužena na 7 dní. Dále byl bezinfekční člověk, kterému uběhlo 14 dní po aplikaci druhé očkovací dávky anebo člověk, který nejvýše před 90 dny prodělal onemocnění COVID-19. Prodělání nemoci bylo následně prodlouženo na 180 dní.

Od 11. května 2021 byly stanovené podmínky pro poskytovatele služeb, jako jsou holičství, kadeřnictví, maséři a obdobné služby, kdy zákazník, který tuto službu navštíví, tak je povinen předložit potvrzení o bezinfekčnosti, které jsem popisoval v odstavci výše (očkování, testování, prodělání nemoci). Provozovatel služby byl zároveň povinen uchovávat evidenci těchto zákazníků (jméno, příjmení, telefonní číslo, výsledek testu) po dobu 30 dní. Dále od 17. května se musel tímto potvrzením prokazovat člověk i v provozovnách, které poskytují stravovací služby. K prokázání bezinfekčnosti stačilo potvrzení od zaměstnavatele, že občan absolvoval v rámci povinného testování zaměstnanců negativní test nejdéle před 72 hodinami. Dále stačilo i čestné prohlášení, že občan absolvoval nejdéle před 72 hodinami negativní výsledek antigenního testu určeného pro sebetestování. Nebo dále se mohl prokázat výše zmíněnými podmínkami pro bezinfekčnost (očkování, testování, prodělání nemoci).

I hromadné akce zůstaly během čtvrté vlny pandemie zakázané a povolení je pořádat vzniklo až 17. května 2021. Byla pouze omezená kapacita, lidé museli splňovat podmínky bezinfekčnosti a další protiepidemické podmínky (Vláda ČR, 2021).

Co se týká očkování, tak plně naočkovaných lidí v České republice k 2. srpnu 2021 bylo 45 % obyvatelstva. Během srpna probíhala jednání vlády o rozhodnutí, že by zdravotní pojišťovny od 1. září přestaly hradit preventivní testy na nemoc Covid-19. To by znamenalo pro neočkované, že by nemohli navštěvovat restaurace, kulturní a sportovní akce a podobné zájmy a znovu by to způsobilo velký zásah do ekonomiky. Občané by si při návštěvě těchto míst museli preventivní antigenní test platit a zásadně by to tak ovlivnilo počet návštěvníků takových akcí. Vláda nakonec rozhodla, že ponechá

proplácení antigenních testů zdravotní pojišťovnou a od 1. září se nic měnit nebude. Důvodem dle tehdejšího ministra zdravotnictví Adama Vojtěcha byla znovu očekávaná další podzimní vlna nákazy (Aktuálně.cz, 2021).

2.2.8 Kompenzace pro podnikatele ve čtvrté vlně pandemie

Čtvrtá vlna pandemie byla velmi ničivá na počty nakažených, ale zároveň i počty hospitalizovaných osob, a tudíž docházelo prakticky k nejpřísnějším opatřením, které jsem popisoval v předešlé podkapitole. Největší zásah již nebylo jen uzavření provozoven, ale třeba také například zákaz cestování mezi jednotlivými okresy bez přijatelného potvrzení. Toto opatření mohlo způsobit další snížení příjmu například stravovacím zařízením, která kvůli tomuto opatření mohla mít velký výpadek zákazníků alespoň přes výdejní okénko, které mohla i nadále bez problémů využívat.

I pro čtvrtou vlnu pandemie byl pro podnikatele připravený **Kompenzační bonus**, ale dozněl oproti předešlým pár změn. Kompenzační bonus znovu sloužil pro podnikatele, kteří kvůli vládním opatřením museli uzavřít své provozovny anebo byl provoz jejich provozoven výrazně omezen. Ukazatel dotčení činnosti vládními opatřeními byl test poklesu příjmu, který odpovídal tržbám z prodeje výrobků a služeb. Tento test poklesu příjmu se prováděl porovnáním výše příjmu ve srovnávacím a srovnávaném období. Srovnávaným obdobím byl kalendářní měsíc bezprostředně předcházející bonusovému období a srovnávacím obdobím byly tři po sobě jdoucí kalendářní měsíce bezprostředně před bonusovým obdobím. Žadatel měl nárok na kompenzační bonus, pokud ve srovnávaném období nepřekročily tržby o 50 % průměrné výše tržeb ve srovnávacím období. Stále platila podmínka jako v dřívějších obdobích, že tato činnost, na kterou žádá kompenzační bonus, musela být jeho nadpoloviční výdělečnou činností. Nejčastěji tuto podmínku nesplňovali žadatelé, kteří k výdělečné činnosti ještě byli zaměstnaní. Byla stanovená celkem čtyři bonusová období, na která mohl postižený subjekt kompenzaci žádat, a to na měsíc únor, březen, duben a květen. Výše kompenzačního bonusu se změnila oproti kompenzacím z minulých vln pandemie z 500 Kč na den na 1 000 Kč na den. Pokud však subjekt žádá o kompenzační bonus pouze z důvodu významného dotčení činnosti v důsledku karantény nebo izolace, tak výše kompenzačního bonusu zůstala pouze 500 Kč na den. Pro žádost o kompenzační bonus musel znovu postižený subjekt podat pouze čestné prohlášení, že splňuje podmínky

na vyplacení bonusu, a zároveň v něm musel uvést výši příjmů ve sledovaných obdobích (Finanční správa, 2021).

Podnikatelé znovu měli ve čtvrté vlně pandemie možnost čerpat **Ošetřovné**. Zde byla výše kompenzace a podmínky stále stejné, jednalo se o 400 Kč na den za každé dítě, které nedovršilo 10 let věku a nemohlo navštěvovat školní nebo předškolní zařízení anebo o dítě, které bylo starší 10 let, maximálně však 26 let, ale nemohlo se o sebe ze zdravotních důvodů postarat samo. Období, kdy o tuto kompenzaci mohly osoby samostatně výdělečně činné žádat, bylo složitější. Žádat mohly o celé měsíce únor a březen 2021. Dále mohly žádat o období od 6. dubna do 16. května 2021, ale zde to bylo komplikovanější, jelikož děti začaly chodit do školy, ale v kombinaci sudého a lichého týdne. Od 6. do 11. dubna byly ještě školy zavřené kompletně, ale od 12. dubna se přešlo na střídavou výuku lichého a sudého týdne. V tu chvíli osoba samostatně výdělečně činné mohla žádat pouze o kompenzaci ve dnech, kdy reálně jeho dítě nemohlo školní zařízení navštěvovat. Od 16. května byla následně školní zařízení otevřená a kompenzace ošetřovného tím skončila (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2022).

Programy **Antivirus** a **Kurzarbeit** stále fungovaly ve stejném znění jako v přechozích vlnách pandemie, tudíž je zde nebudu znovu popisovat.

Program **Covid – Nájemné** znovu pokračoval i ve čtvrté vlně pandemie a znovu se vztahoval na podporu placení nájemného pronajímatelům. Výše kompenzace byla znovu 50 % rozhodného nájmu a znovu musel žadatel prokázat, že opravdu tuto část nájmu, na kterou žádá dotaci, pronajímateli uhradil. Stále platily stejné podmínky, které byly stanoveny v předchozích výzvách, kdy žadatel o kompenzaci nesměl být ve zvláštním příbuzenském vztahu s pronajímatelem. U žadatelů, u kterých nebyla provozovna zcela uzavřena a doložili prokázaný pokles tržeb, tak se v systému Ministerstva průmyslu a obchodu generovalo čestné prohlášení potvrzující pokles tržeb na otevřené provozovně, a i tito žadatelé měli na kompenzaci nárok (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2020).

U programu **Covid – Ubytování** byly znovu zachované stejné podmínky jako v předchozích výzvách, pouze byly Ministerstvem pro místní rozvoj prodlouženy až do 29. dubna 2021, tudíž o tuto kompenzaci mohly subjekty žádat i ve čtvrté vlně pandemie (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020).

Přísnější vládní opatření se ve výši kompenzací projevila pouze v kompenzačních bonusech, kdy byla navýšena jeho částka z 500 Kč na den na 1 000 Kč na den. Navýšení pouze této kompenzace lze odůvodnit tím, že jako jediná měla sloužit k dorovnávání příjmů podnikatelů, ostatní kompenzace, jako je například Antivirus, Kurzarbeit, Covid – Nájemné atd., tak zůstaly ve stejné výši i z důvodu, že byly vázané na výdaje podnikatelů, na které zpřísnění vládních opatření nemělo vliv.

2.2.9 Opatření v páté vlně pandemie

Pátá vlna pandemie na našem území začala startovat během začátku září, kdy se pomalu začal zvyšovat počet nakažených obyvatel. Během podzimu v roce 2021 se konaly parlamentní volby, a i to se pravděpodobně projevilo do nastavování vládních opatření, kdy si aktuální vláda nechtěla znepřátelit svoje potenciální voliče. Volby byly ukončeny 11. října a aktuálně vládnoucí hnutí ANO v nich prohrává a vládnout by měla začít koalice SPOLU a Piráti se STAN. I v průběhu páté vlny platil nouzový stav, tentokrát však pouze 30 dní od 26. listopadu do 25. prosince.

V páté vlně pandemie již nedocházelo k úplnému zákazu maloobchodního prodeje a služeb, pouze byla nastavená přísná opatření, která provozovatelé museli dodržovat. Hlavním opatřením v tomto ohledu byla kontrola bezinfekčnosti, bez které provozovatelé nesměli zákazníky obsloužit. Na začátku vlny neměli provozovatelé povinnost tuto podmínku kontrolovat, ale v dále v průběhu ji měli. S tímto zpřísněním došlo i ke zkrácení doby platnosti PCR testu ze 7 dní na 72 hodin a antigenního testu ze 72 hodin na 24 hodin a od 1. listopadu tyto testy přestaly proplácet zdravotní pojišťovny. To znamenalo, že pokud člověk chtěl i nadále navštěvovat stravovací zařízení nebo jakékoliv služby, kulturní a sportovní akce, tak si musel sám ze svých vlastních zdrojů zaplatit vyšetření na přítomnost nemoci Covid-19, které musel v těchto provozovnách nebo na těchto akcích předkládat. Proplacené tyto testy od zdravotních pojišťoven od 1. listopadu měli pouze lidé, kteří mají již minimálně 2 dávky očkování. Dále lidé, kteří ještě nedovršili 18 let věku, anebo osoby, které se nemohou očkovat proti nemoci Covid-19 ze zdravotních důvodů a mají toto potvrzené od lékaře. Tyto kroky odstupující vlády hodně znovu zkomplikovaly podnikatelskou činnost všem subjektům, kterých se tato opatření ohledně dokládání bezinfekčnosti dotkly. K datu 1. listopadu bylo v České republice celkem naočkováno 5 831 717 dvěma dávkami a všichni ostatní byli v tu chvíli odtrhnutí od běžného života, nebo si museli sami uhradit preventivní testy. Vláda ČR tyto

kroky udělala hlavně z důvodu zvýšení motivace obyvatelstva se naočkovat, a tím zvýšit celkovou proočkovanost občanů České republiky. Později došlo ještě k tvrdším podmínkám, kdy navštěvovat stravovací zařízení nebo jakékoliv hromadné akce mohli pouze plně očkovaní lidé (Vláda ČR, 2021).

Znovu po roce byl zákaz pořádání adventních a vánočních trhů, což způsobilo velké množství nevole občanů, jelikož to provozovatelům těchto trhů způsobilo obrovské ztráty. Některá města se dokonce rozhodla název trhů změnit z adventních nebo vánočních na farmářské, které se pořádát mohly.

Školy již během páté vlny pandemie zůstaly otevřené, zároveň se mohly pořádát i hromadné akce, ale znovu za přísných opatření a pouze pro bezinfekční účastníky (Vláda ČR, 2021).

Během měsíce prosince 2021 se chystala vládnout nově zvolená vláda, ale během páté vlny pandemie již nedocházelo k další změnám v opatřeních a stále byla nastavená výše uvedená pravidla. Zde jsem se rozhodl svůj popis historických opatření ve své diplomové práci ukončit.

2.2.10 Kompenzace pro podnikatele v páté vlně pandemie

V páté vlně pandemie již nedocházelo k úplnému uzavření provozoven osob samostatně výdělečně činných, ale docházelo pouze k omezení přístupu zákazníků do těchto provozoven a podle toho také byly stanovené kompenzace v páté vlně pandemie.

Znovu byl podnikatelům poskytován **Kompenzační bonus**, ale byly mu upravené podmínky k možnosti získání tohoto bonusu. Podnikatel znovu musel dokládat snížení příjmu, které rozhodovalo, zda žadatel má na tento bonus nárok. Oproti minulým bonusovým obdobím, kdy žadatel musel splňovat pokles příjmu (tržby) alespoň o 50 %, tak v páté vlně pandemie postačil pokles o 30 % příjmu (tržeb). Jako rozhodné období bylo stanoveno období, kdy žadatel chce vyplatit od státu kompenzační bonus, a bylo srovnáváno s libovolně zvolenými třemi po sobě jdoucími měsíci z období od 1. června do 31. října 2021. Rozhodný den, kdy začal kompenzační bonus, byl 22. listopad 2021, kdy bylo výrazně zamezeno využívat stravovací zařízení a služby neočkovaným občanům. Výše kompenzačního bonusu zůstala stejná jako ve čtvrté vlně pandemie, a to 1 000 Kč na den. Kompenzační bonus bylo možné žádat až do 31. prosince 2021 (Finanční správa, 2021).

Dalším kompenzačním bonusem, který byl pro podnikatele stále v platnosti, byl **Antivirus** a **Kurzarbeit** stále za stejných neměnných podmínek oproti dříve popisovaným vlnám pandemie. Program Kurzarbeit byl pozastaven od 1. ledna 2022 a program Antivirus od 28. února 2022 (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2022).

Všechny ostatní kompenzace již nebyly podnikatelským subjektům během páté vlny pandemie vypláceny, a tak se všichni podnikatelé museli začít spoléhat na rychlou proočkovanost našeho obyvatelstva, aby znovu mohly být jejich provozovny využívány bez omezení a v plném počtu zákazníků. Již nebyl důvod k vyplácení kompenzace **Ošetřovné**, jelikož již bez problému během celé páté vlny pandemie byla otevřená všechna školní zařízení a zároveň již byly v provozu a otevřené služby, tudíž nebyla vystavena ani nová výzva ohledně programu **Covid – Nájemné** nebo **Covid – Ubytování**.

3 Kvalita bankovních úvěrů

V kapitole kvality bankovních úvěrů se budu věnovat měření kvality bankovních úvěrů a situaci okolo splácení bankovních úvěrů v průběhu koronavirové krize. V dalších podkapitolách budu popisovat rozdílnost množství bankovních úvěrů po splatnosti dle odvětví ekonomiky.

3.1 Měření kvality úvěrového portfolia v bankovním sektoru

Kvalitu bankovních úvěrů budu ve své diplomové práci měřit pomocí mezinárodně uznávaného rozdělení do tří stupňů bankovních úvěrů. První stupeň budu označovat pomocí zkratky S1. Stupeň 1 znázorňuje podíl úvěrů, které nemají problém se splatností delší než 30 dní. Dalším stupněm kvality bankovních úvěrů je stupeň 2, který zobrazuje podíl úvěrů, které jsou po splatnosti 30–90 dní, označovat ho budu S2. První dva stupně se označují za výkonné úvěry. Poslední 3. stupeň znázorňuje podíl úvěrů, které jsou po splatnosti delší než 90 dní. 3. stupeň je také označován zkratkou NPL, která znamená non-performing loans, tedy nevýkonné úvěry. Další možností označení je S3.

Před začátkem koronavirové krize měly instituce historicky nejnižší podíl nevýkonných úvěrů (NPL) na celkových úvěrech. Na konci roku 2019 tento podíl klesl na 2,1 %, což byla nejnižší hodnota od roku 2007. Zároveň se naopak zvýšil podíl úvěrů, které neměly žádné známky rizika (1. stupeň) na celkových úvěrech, a to na 91,8 % (Česká národní banka, 2020).

Obrázek číslo 7 ukazuje vývoj struktury úvěrů dle portfolií klientů, podniků a domácností od roku 2017 do srpna 2021. Kvalita bankovních úvěrů v uvedených datech byla na vysoké úrovni. Zejména je patrný pozitivní vývoj v sektoru domácností. To samé se dá říct i o stejném vývoji v sekci podniků a klientů, kde také v průběhu let před začátkem pandemie poměr nevýkonných úvěrů výrazně klesal.

Obr. 7 Struktura úvěrů dle portfolií 2017 – 8/2021 (v %)

(v %)

Zdroj: Česká národní banka (2021)

Do konce roku 2020 se vývoj poměrů ve stupních poměrně zhoršil, a to především u podniků. Nejvýraznější přesun se stal u podniků mezi stupněm 1 (úvěry v prodlení kratší než 30 dní) do stupně 2 (úvěry v prodlení od 30–90 dní). Zhoršení zaznamenal i 3. stupeň, který zobrazuje nevykonné úvěry, a to pouze u podniků. U domácností zůstává tento poměr oproti všem úvěrům srovnatelný. U domácností se však ukázal v průběhu roku 2020 také přesun z 1. stupně do 2. stupně, ale ne tak ve výrazné míře, jako tomu bylo u podniků.

Během výše popisovaného období měly možnost podniky i domácnosti využít dříve v této práci popisované odklady splátek, které byly součástí **zákonného moratoria**. Ke konci září 2020 toto moratorium využilo více než 365 tisíc žadatelů. Mezi žadateli jsou započtené podniky i domácnosti. Objem všech žádostí o odklad splátek činil 470 mld. Kč, což tvořilo v tu chvíli asi 15 % úvěrového portfolia bank. Většina žádostí, které v tomto moratoriu podaly domácnosti, tak se týkaly odkladu splátek úvěrů na bydlení a konkrétně se jednalo o přibližnou výši úvěrů 180 mld. Kč. Dalších 61 mld. Kč. Se týkalo žádostí o moratorium u úvěrů na spotřebu (Česká národní banka, 2021).

Dle dat České národní banky lze říct, že u úvěrů, u kterých byla využita jakákoliv úleva z důvodu pandemie na našem území do 30. září 2020, tak bylo do konce března 2021 splaceno celkem 94 mld. Kč, což znamenalo 20 % z původního objemu 470 mld. Kč, na které byla úleva žádána. To způsobilo, že klesl původní stav objemu úvěrů na 376 mld. Kč, což tvořilo asi 12 % úvěrového portfolia bank. O odklad dle zákoného

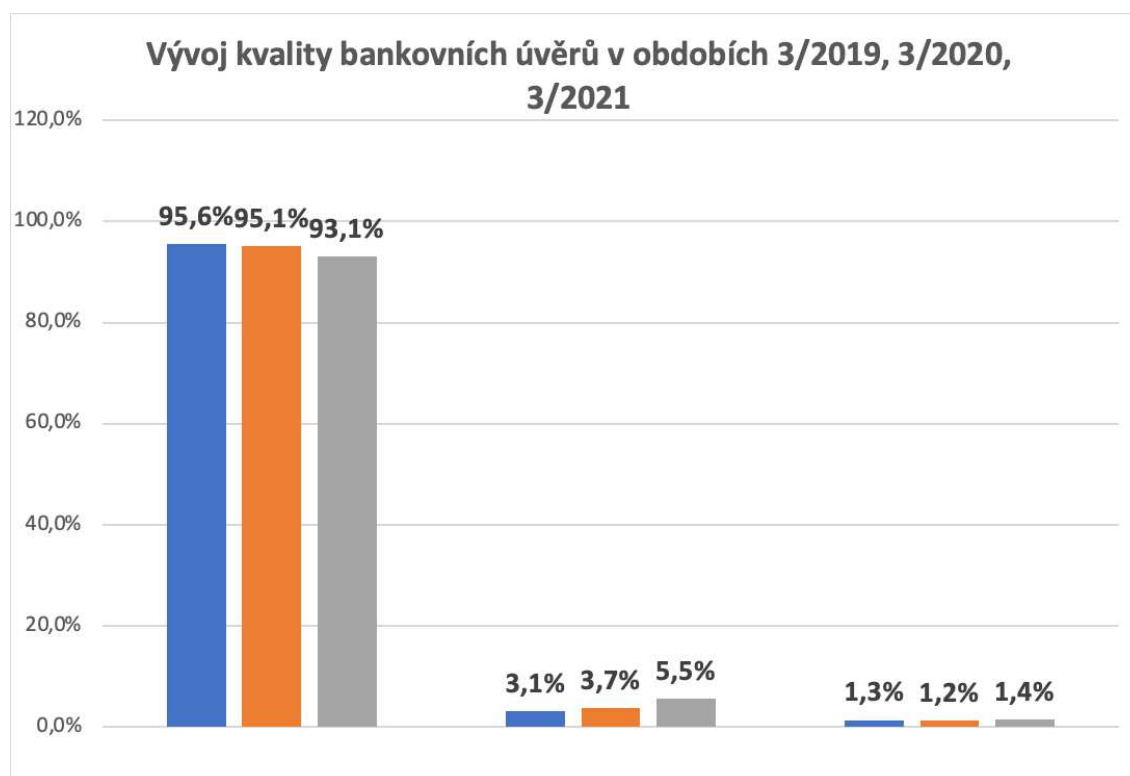
moratoria bylo možné žádat do 30. září 2020, přičemž odklad byl umožněn do 31. října 2020 (Česká národní banka, 2021).

Od 1. října měli možnost lidé využívat **dobrovolná moratoria**. Zájem o tyto odklady, které banky poskytovaly, byl nízký. Do konce března 2021 byla výše úvěrů, kterým na základě individuální dohody umožnily banky úlevu, pouze ve výši 43,1 mld. Kč, což tvořilo přibližně 1 % všech úvěrů bank. Celkově 25,1 mld. Kč úvěru bylo opětné využití úlevy, což znamená, že tyto úvěry již využily úlevu během jarního moratoria, které jsem popisoval výše (Česká národní banka, 2021).

Další stabilizační opatření, které jsem popisoval v předchozí části diplomové práce, byly programy státní podpory **COVID** a **COVID III**. Dle údajů České národní banky bylo do ekonomiky načerpáno díky programu COVID do konce března 2021 celkem 50,1 mld. Kč. Tato suma představovala přibližně 7,5 % nových úvěrů, které byly poskytnuty nefinančním podnikům od propuknutí pandemie, což ukazuje, že ani za pomoci státní záruky výrazně nerostou objemy úvěrů (Česká národní banka, 2021).

I v průběhu roku 2021 se situace ohledně kvality bankovních úvěrů nijak moc neměnila. Na výše uvedeném obrázku číslo 7 je vidět, že se naopak situace od konce roku 2020 do srpna 2021 zlepšila jak ve stupni S2, tak i ve stupni S3. Zlepšení zaznamenaly podniky i domácnosti.

Obr. 8 Poměr objemu úvěrů v jednotlivých stupních

Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

Na výše uvedeném obrázku číslo 8 je vidět vývoj přesunu bankovních úvěrů mezi jednotlivými stupni 1, 2, 3. Na obrázku s grafem porovnávám tři různá období, kdy modře je zobrazen březen 2019, který odpovídá období roku před vypuknutím pandemie na našem území. Oranžovou barvou je zobrazen březen 2020, kdy na našem území pandemie vypukla, a šedivou barvou je zobrazen březen 2021, kdy už na našem území rok pandemie panovala, a probíhalo i mnoho státních podpor postižených podnikatelů, které jsem popisoval ve dřívějších částí diplomové práce.

Data z roku 2019 a 2020 jsou srovnatelná, přes 95 % úvěrů se nacházelo ve stupni jedna, který zobrazuje úvěry, které nemají žádné nebo krátké prodlení ve splácení do 30 dní. To je dáno standardním zpožděním mezi nepříznivým ekonomickým vývojem a zhoršením kvality úvěrového portfolia. Nepatrné zvýšení v porovnání mezi lety 2019 a 2020 se zobrazilo v množství úvěrů, které jsou ve druhém stupni, což znamená, že úvěry jsou v prodlení mezi 30 až 90 dny. A ve třetím stupni (jinak řečeno NPL neboli nevykonné úvěry) došlo dokonce ke snížení poměru oproti celkovému počtu úvěrů z 1,3 % na 1,2 %. Logické následné zhoršení došlo mezi lety 2020 a 2021, ale nebylo nijak výrazné. Největšímu přesunu došlo mezi stupněm jedna a stupněm dva, kdy v prvním stupni se

poměr snížil z 95,1 % na 93,1 % a tudíž se navýšil poměr úvěrů ve druhém stupni z 3,7 % na 5,5 %. Porovnání třetího stupně mezi lety 2020 a 2021 je naprosto srovnatelné, jelikož došlo k navýšení o pouhých 0,2 %.

Tyto data naznačují, že opatření, která byla v důsledku pandemie na našem území nastavená omezila dopad pandemie na kvalitu úvěrů domácího bankovního sektoru. Nicméně jedná se o agregátní pohled. Detailnější pohled ohledně dopadu vládních opatření nabízí data ohledně vývoje kvality bankovních úvěrů členěná dle jednotlivých sektorů ekonomiky. Proto v následující části diplomové práce se budu věnovat analyzování dat ohledně kvality bankovních úvěrů dle jednotlivých odvětví.

3.2 Kvalita bankovních úvěrů dle odvětví v ČR

V této kapitole své diplomové práce se budu detailněji věnovat jednotlivým odvětvím, která byla nejvíce zasažena pandemií koronaviru na našem území.

Sektory budu ve své práci dělit dle základní klasifikace odvětví terciárního sektoru NACE (akronym z názvu „Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes“). Jedná se o klasifikaci ekonomických činností, kterou vydává Evropská komise. V České republice se tato klasifikace začala používat od 1. ledna 2008. Tato klasifikace se také používá při základní klasifikaci při vydávání živnostenských oprávnění a pro zařazení předmětů podnikání. Celkově jsou činnosti rozděleny do 21 sekcí ekonomických činností. Tyto sekce jsou označeny písmenem od A do U (Managementmania, 2019).

Pro zpracovávání mé diplomové práce budu rozdělení používat pouze od A do S a ještě s vynecháním písmena J. J – Informační a komunikační činnosti zahrnují výrobu a distribuci informačních produktů a také zprostředkování přenosu dat a komunikace. To znamená, že do této sekce spadají firmy, které vydávají software, vyrábějí a vysílají televizní a rozhlasové programy, telekomunikace a veškeré činnosti v informačních technologiích. Tuto sekci vynechávám z důvodu, že by tak mohly být výsledné hodnoty zkreslující, jelikož tento obor nebyl nijak pandemií na našem území zasáhnutý (NACE, 2022).

Dále vynechám T – činnosti domácností. Tento sektor musím ze své práce vyřadit nuceně, jelikož jsem k nim nedokázal dohledat data.

Poslední sektor, který budu vynechávat, je U – Činnosti exteritoriálních organizací a orgánů mohou také vynechat, jelikož se jedná o organizace jako například Organizace spojených národů, regionální organizace, Mezinárodní měnový fond, Světová banka, Organizace zemí vyvážejících ropu atd. (NACE, 2022).

V dalším zpracování dat ohledně kvality bankovních úvěrů se budu zabývat následujícími sektory dle CZ-NACE:

- A – Zemědělství, lesnictví, rybářství
- B – Těžba a dobývání
- C – Zpracovatelský průmysl
- D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu
- E – Zásobování vodou; činnosti související s odpady a sanacemi
- F – Stavebnictví
- G – Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
- H – Doprava a skladování
- I – Ubytování, stravování a pohostinství
- K – Peněžnictví a pojišťovnictví
- L – Činnosti v oblasti nemovitostí
- M – Profesní, vědecké a technické činnosti
- N – Administrativní a podpůrné činnosti
- O – Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení
- P – Vzdělání
- Q – Zdravotní a sociální péče
- R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti
- S – Ostatní činnosti

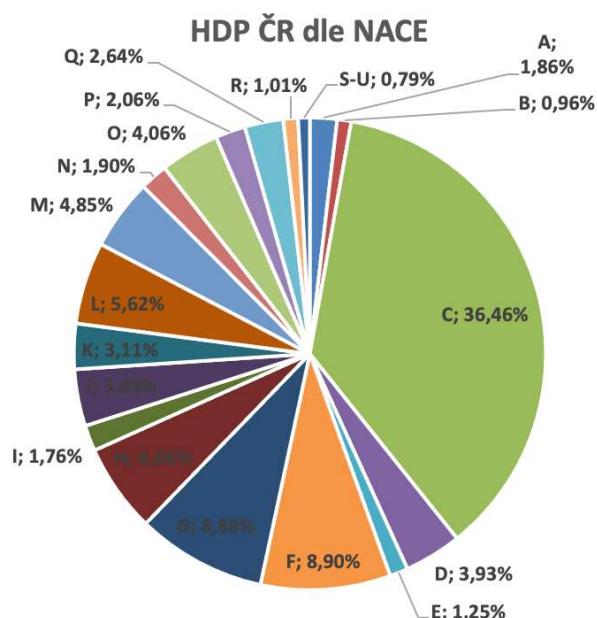
Tyto odvětví budu dále víc rozebírat v následujících podkapitolách na datech, zda se přísná vládní opatření projevila k většímu množství nevýkonných úvěrů, tudíž úvěrů spadajících do třetího stupně (NPL) (NACE, 2022).

Detailněji se budu věnovat třem odvětvím, která byla v České republice nejvíce postižena vládními opatřeními. Konkrétně se jedná o I – Ubytování, stravování a pohostinství, N – Administrativní a podpůrné činnosti a R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti. Při analýze, jak velký dopad mají tyto tři sektory na HDP České republiky, jsem

došel k názoru, že celkově se jedná o 4,67 % produkce České republiky. Na níže uvedeném obrázku číslo 9 je vidět poměr na celkovém HDP všech sektorů dle NACE (Český statistický úřad, 2012).

Data, která jsem použil na zpracování podílů jednotlivých sektorů na HDP České republiky, jsou z roku 2010. Bohužel nebyla dostupná aktuálnější data, proto jsem udělal porovnání, jakým způsobem se podíl jednotlivých sektorů vyvíjel od roku 1990 do roku 2010, a došel jsem k závěrům, že podíl se nijak dramaticky neliší. Maximální rozdíl v období 10 let byl o 1 %. Na základě těchto propočtů jsem se rozhodl tyto data použít.

Obr. 9 Podíl na HDP České republiky dle sektorů NACE

Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

Pozn.: A – Zemědělství, lesnictví, rybářství; B – Těžba a dobývání; C – Zpracovatelský průmysl; D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu; E – Zásobování vodou, činnosti související s odpady a sanacemi; F – Stavebnictví; G – Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel; H – Doprava a skladování; I – Ubytování, stravování a pohostinství; K – Peněžnictví a pojišťovnictví; L – Činnosti v oblasti nemovitostí; M – Profesionální, vědecké a technické činnosti; N – Administrativní a podpůrné činnosti; O – Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení; P – Vzdělání; Q – Zdravotní a sociální péče; R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti; S – Ostatní činnosti.

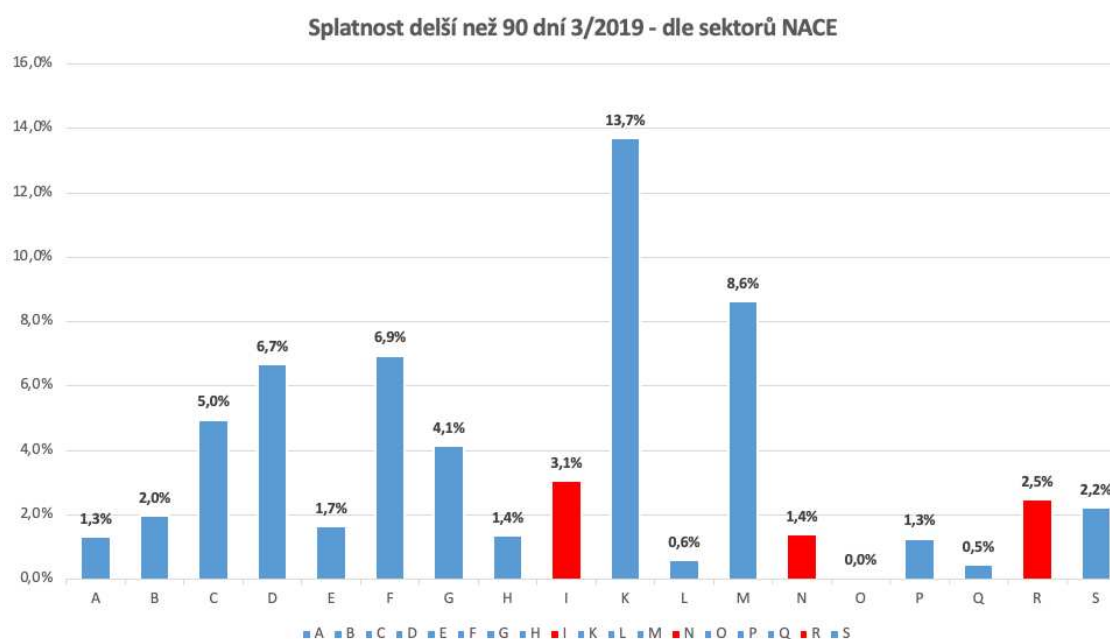
Největší podíl na HDP České republiky má dle NACE sektor C – Zpracovatelský průmysl, který má podíl 36,46 %. Druhý je sektor F – Stavebnictví, který má podíl 8,9 % a třetím největším sektorem je G – Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržby motorových vozidel, který má podíl 8,88 %. Tyto tři hlavní sektory České republiky nebyly pandemií nemoci Covid-19 tolik zasaženy a neprojevalo se u nich výrazné

navýšení nevýkonných úvěrů, což budu demonstrovat na následujících datech, které budu v dalších částech své diplomové práce analyzovat.

3.2.1 Kvalita bankovních úvěrů dle sektorů NACE před vypuknutím pandemie

Nejdříve se podívám, v jaké situaci byly bankovní úvěry před vypuknutím pandemie, konkrétně kolik procent bankovních úvěrů dle jednotlivých výše popsanych sektorů spadalo do třetího stupně S3 neboli do nevýkonných úvěrů, které jsou po splatnosti více než 90 dní.

Obr. 10 Nevýkonné úvěry dle sektorů NACE 3/2019

Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

Pozn.: A – Zemědělství, lesnictví, rybářství; B – Těžba a dobývání; C – Zpracovatelský průmysl; D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu; E – Zásobování vodou, činnosti související s odpady a sanacemi; F – Stavebnictví; G – Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel; H – Doprava a skladování; I – Ubytování, stravování a pohostinství; K – Peněžnictví a pojišťovnictví; L – Činnosti v oblasti nemovitostí; M – Profesní, vědecké a technické činnosti; N – Administrativní a podpůrné činnosti; O – Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení; P – Vzdělání; Q – Zdravotní a sociální péče; R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti; S – Ostatní činnosti.

Na výše uvedeném obrázku číslo 10 je vidět situace nevýkonných úvěrů k březnu 2019, což je situace rok před vypuknutím pandemie na našem území. V danou chvíli největší podíl nevýkonných úvěrů měl sektor K – Peněžnictví a pojišťovnictví s 13,7 %, dále M – Profesní, vědecké a technické činnosti s 8,6 % a dále jako třetí a čtvrtý sektor F – Stavebnictví s 6,9 % a sektor D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla

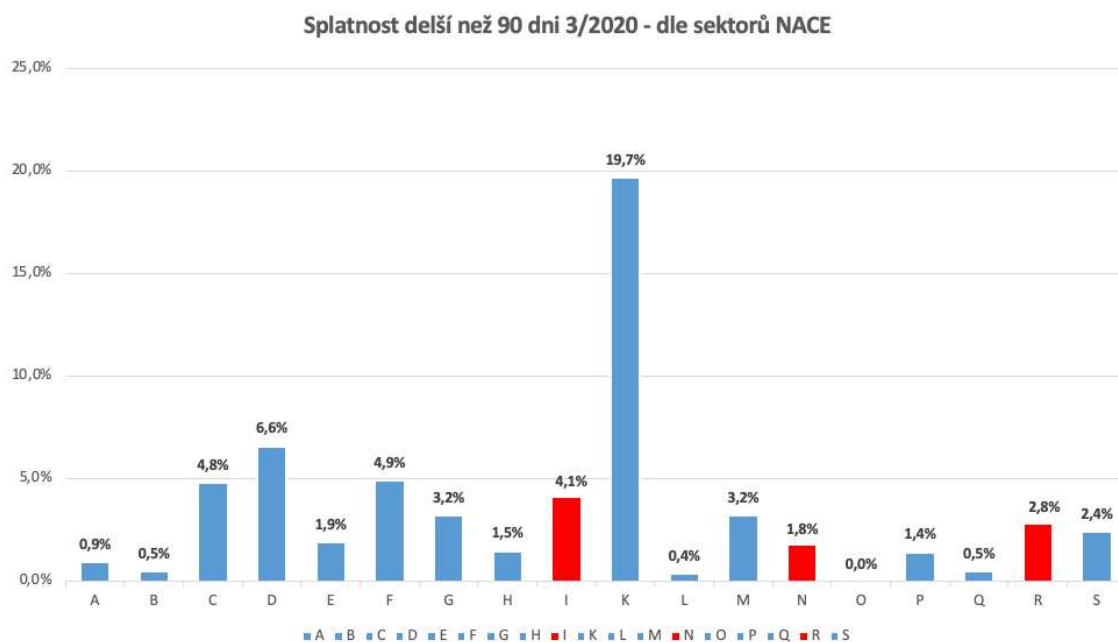
a klimatizovaného vzduchu s 6,7 % podílu nevýkonných úvěrů k celkovému počtu v daném sektoru. Všechny ostatní sektory měly nízký počet zastoupených úvěrů v nehorším třetím stupni, kdy jsou po splatnosti více než 90 dní.

Ve své diplomové práci se budu zabývat třemi nejvíce zasaženými sektory, které mám v grafu více zvýrazněné a těmi jsou I – Ubytování, stravování a pohostinství, N – Administrativní a podpůrné činnosti a R – Kulturní, zábavné a rekreační činnosti. Tyto tři sektory byly vládními opatřeními nejvíce zasaženy, jelikož ubytování, stravování a pohostinství bylo dle vládních opatření nejvíce omezováno, dále také kulturní, zábavné a rekreační činnosti, které byly také omezovány, kdy byly zavřena divadla, kina, zrušené koncerty, sportovní utkání a tak dále. Do administrativních a podpůrných činností spadají například cestovní agentury, činnosti v oblasti pronájmu a operativního leasingu, anebo například administrativní, kancelářské a jiné podpůrné činnosti pro podnikání. I tento sektor byl vládními opatřeními velmi zasažen, jelikož například cestování bylo velmi omezeno do okolních zemí, kdy v první vlně byly například úplně uzavřené hranice, a v následujících vlnách bylo vycestování podmíněno například očkovaním nebo negativním PCR testem. Dále také bylo zohledňováno, jaká je epidemická situace v dané zemi, kam chtěl člověk vycestovat.

3.2.2 Kvalita bankovních úvěrů dle sektorů NACE v době vypuknutí pandemie

V této podkapitole zobrazím na grafu data ohledně nevýkonných úvěrů v době vypuknutí pandemie, tudíž v březnu 2020. Cílem je ukázat, zda se situace za rok před pandemií nějak dramaticky změnila, a zároveň tyto data pro mě budou vstupními daty pro pozorování zhoršování situace okolo bankovních úvěrů v průběhu pandemie.

Obr. 11 Nevýkonné úvěru dle sektorů NACE 3/2020

Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

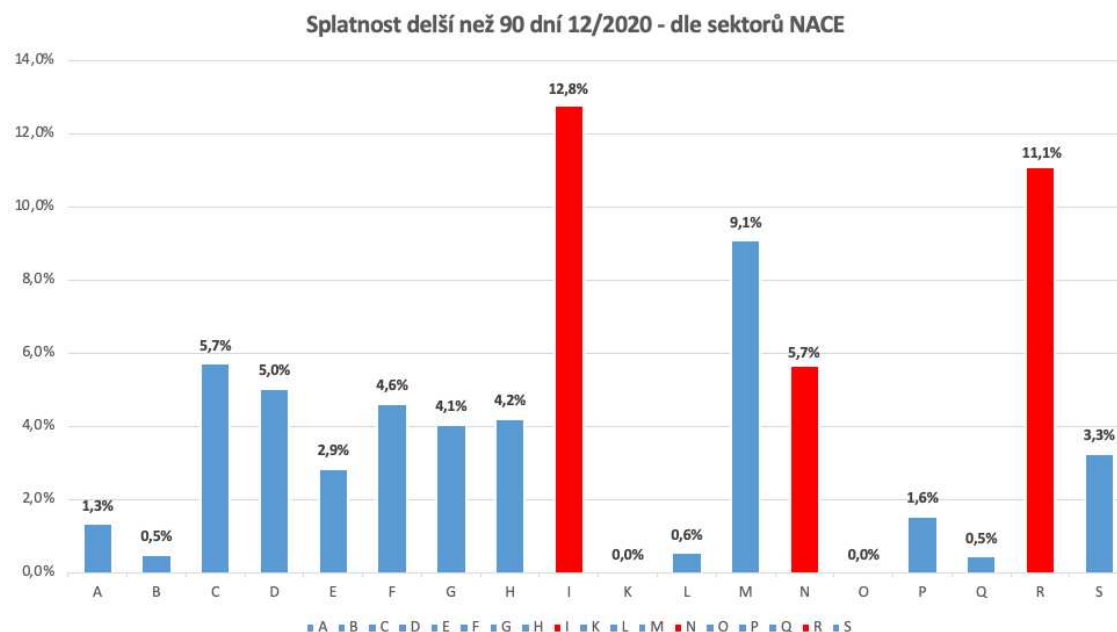
Pozn.: A – Zemědělství, lesnictví, rybářství; B – Těžba a dobývání; C – Zpracovatelský průmysl; D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu; E – Zásobování vodou, činnosti související s odpady a sanacemi; F – Stavebnictví; G – Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel; H – Doprava a skladování; I – Ubytování, stravování a pohostinství; K – Peněžnictví a pojišťovnictví; L – Činnosti v oblasti nemovitostí; M – Profesionální, vědecké a technické činnosti; N – Administrativní a podpůrné činnosti; O – Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení; P – Vzdělávání; Q – Zdravotní a sociální péče; R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti; S – Ostatní činnosti.

Na výše uvedeném obrázku číslo 11 je zobrazená situace nevykonných úvěrů k březnu 2020, kdy vypukla na našem území pandemie koronaviru. Situace byla odpovídající jako v březnu 2019 a tři hlavní sledované sektory zůstaly na obdobné úrovni jako před rokem. I – Ubytování, stravování a pohostinství v tu chvíli mělo poměr mezi celkovým počtem úvěrů v daném sektoru a úvěrů v třetím stupni (NPL) 4,1 %. N – Administrativní a podpůrné činnosti v tomto poměru měla pouze 1,8 % a poslední sledovaný sektor R – Kulturní, zábavné a rekreační činnosti měl obsazení v nevykonných úvěrech 2,8 %. Tyto tři hlavní sledované sektory během uplynulého roka nijak extrémně nezměnily obsazení nevykonných úvěrů. Sektor I se zvýšil o 1procentní bod, sektor N se zvýšil o 0,4procentního bodu a sektor R zvýšil o 0,3procentního bodu. Tato nepatrná zvýšení nebyla jistě způsobena koronavirovou krizí, jelikož se jedná o data, která jsou ještě před jakýmkoliv vydaným opatření a omezení subjektů z těchto odvětví.

3.2.3 Kvalita bankovních úvěrů dle sektorů NACE na konci roku 2020

Dalším sledovaným obdobím v mé diplomové práci bude konec roku 2020, kdy Česká republika měla za sebou první dvě vlny pandemie. V kvalitě bankovních úvěrů se začala projevovat vládní opatření, ale zároveň se mohly projevovat i kompenzace a úlevy, které vláda pro podnikatele přichystala.

Obr. 12 Nevýkonné úvěru dle sektorů NACE 12/2020

Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

Pozn.: A – Zemědělství, lesnictví, rybářství; B – Těžba a dobývání; C – Zpracovatelský průmysl; D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu; E – Zásobování vodou, činnosti související s odpady a sanacemi; F – Stavebnictví; G – Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel; H – Doprava a skladování; I – Ubytování, stravování a pohostinství; K – Peněžnictví a pojišťovnictví; L – Činnosti v oblasti nemovitosti; M – Profesní, vědecké a technické činnosti; N – Administrativní a podpůrné činnosti; O – Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení; P – Vzdělání; Q – Zdravotní a sociální péče; R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti; S – Ostatní činnosti.

Za uplynulých 9 měsíců, od března 2020 do prosince 2020, se situace ohledně nevýkonných úvěrů výrazně změnila. U mnou sledovaných třech odvětví se začala projevovat nastavená protiepidemická opatření. Na výše uvedeném obrázku číslo 12 je vidět zastoupení nevýkonných úvěrů dle jednotlivých sektorů NACE.

V sektoru I – Ubytování, stravování a pohostinství se situace výrazně zhoršila, jelikož v březnu 2020 měly nevýkonné úvěry zde podíl 4,1 % a v prosinci 2020 byl tento podíl již 12,8 %, tudíž se situace zhoršila o 8,7procentního bodu. Pohostinství a ubytovací služby byly v tu chvíli nejvíce napadnutým sektorem, jelikož dle vládních opatření byly

nejdéle zavřené a nemohly provozovat svou činnost. V prosinci 2020 je tento sektor v situaci, kdy zůstal úplně zavřený během první vlny pandemie po dobu 73 dní a v druhé vlně pandemie 41 dní. Po dobu uzavření provozoven mohla tato zařízení provozovat svou činnost pouze přes výdejní okénko, ale zároveň měla možnost čerpat od státu kompenzace za zmaření jejich podnikatelské činnosti. Dle údajů o zhoršení situace u nevýkonných úvěrů v tomto oboru lze říci, že kompenzace, které stát podnikatelům poskytl, byly nedostačující pro dorovnání příjmů z minulosti, na které podnikatelé byli zvyklí, a proto nebyli schopni splácet své závazky a navýšil se tím poměr úvěrů, které jsou déle jak 90 dní po splatnosti.

Další sektor, který zaznamenal výrazné zhoršení, byl sektor N – Administrativní a podpůrné činnosti. Do tohoto sektoru spadají převážně zmíněné cestovní agentury, které nemohly svou podnikatelskou činnost vykonávat z důvodu omezení cestování do zahraničí. Zde došlo ke zhoršení poměru od března 2020 z 1,8 % na 5,7 %, tedy o 3,9procentního bodu. Zhoršení v tomto sektoru není tak dramatické jako u ubytování, stravování a pohostinství, ale i tak došlo k navýšení. Zhoršení není tak velké pravděpodobně díky ustálení situace pandemie v letních měsících, kdy lidé mohli tyto služby bez problémů využívat a mohli vycestovat do okolních zemí na dovolenou. I tak znovu bylo cestování přes podzimní měsíce omezeno, ale ne v tak velké míře, jako tomu bylo na jaře 2020.

Posledním sektorem, kde došlo od března 2020 do prosince 2020 k dramatickému zhoršení situace ohledně nevýkonných úvěrů, byl sektor R – Kulturní, zábavné a rekreační činnosti. Zde došlo ke zhoršení z 2,8 % na 11,1 %, tedy o 8,3procentního bodu. I zde jde o velmi silné zhoršení a velké zvýšení množství nevýkonných úvěrů v tomto sektoru. Veškeré kulturní akce v tomto období byly zrušeny a byly zavřena divadla, kina, rekreační činnosti, nesměly se pořádat koncerty, a to se samozřejmě projevilo i do těchto čísel.

Co se týká všech ostatních sektorů, tak nedošlo k žádnému dramatickému zhoršení počtu nevýkonných úvěrů od začátku pandemie. Jediné sektory, které stojí za zmínku, ale nejsou předmětem mého sledování, je sektor H – Doprava a skladování, kde došlo ke zhoršení o 2,7procentního bodu na konečných 4,2 % nevýkonných úvěrů. Dále ještě stojí za zmínku sektor M – Profesní, vědecké a technické činnosti, kde se situace od března 2020 do prosince 2020 dokonce zhoršila více než v mnou popisovaném sektoru N – Administrativní a podpůrné činnosti. Celkově došlo ke zhoršení o 5,8procentního

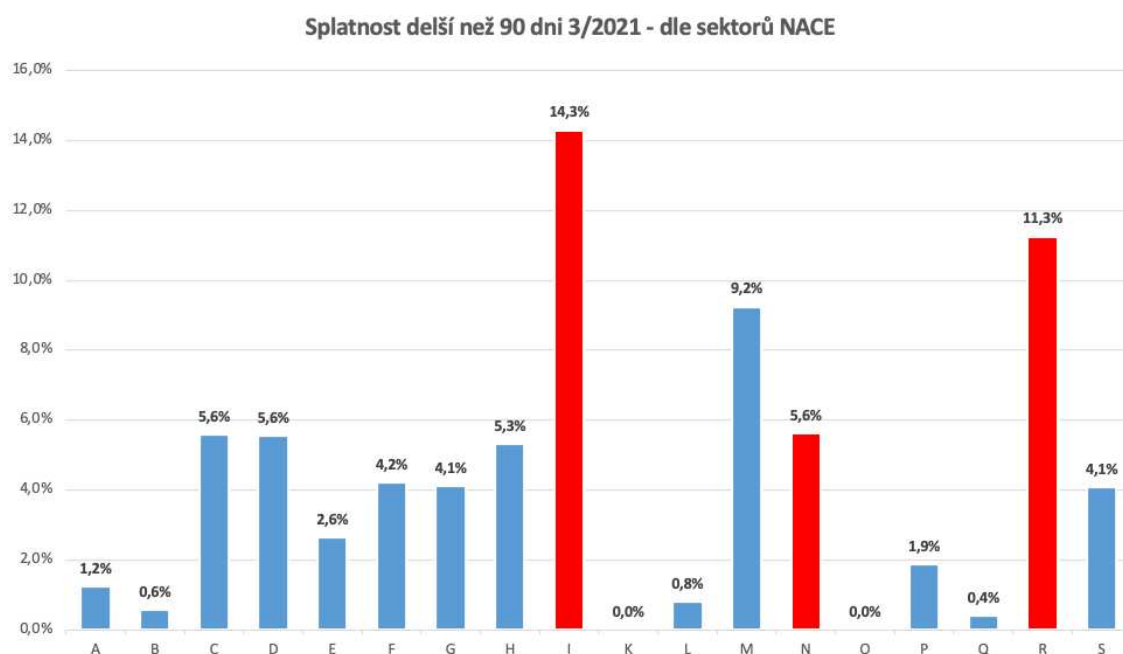

bodů na konečných 9,1 % k prosinci 2020. V ostatních sektorech k žádnému zhoršení nedošlo, nebo dokonce došlo ke snížení počtu úvěrů 90 dní po splatnosti.

3.2.4 Kvalita bankovních úvěrů dle sektorů NACE v rok po vypuknutí pandemie

Další data, která jen krátce ve své práci zmíním, jsou data rok od vypuknutí pandemie, tedy k březnu 2021. Na těchto datech je vidět, že se situace ohledně nevýkonných úvěrů znovu zhoršila a zvýšil se počet nevýkonných úvěrů v mnou sledovaných sektorech.

Obr. 13 Nevýkonné úvěry dle sektorů NACE 3/2021

Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

Pozn.: A – Zemědělství, lesnictví, rybářství; B – Těžba a dobývání; C – Zpracovatelský průmysl; D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu; E – Zásobování vodou, činnosti související s odpady a sanacemi; F – Stavebnictví; G – Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel; H – Doprava a skladování; I – Ubytování, stravování a pohostinství; K – Peněžnictví a pojišťovnictví; L – Činnosti v oblasti nemovitosti; M – Profesionální, vědecké a technické činnosti; N – Administrativní a podpůrné činnosti; O – Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení; P – Vzdělání; Q – Zdravotní a sociální péče; R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti; S – Ostatní činnosti.

3.2.5 Kvalita bankovních úvěrů dle sektorů NACE v rok září 2021

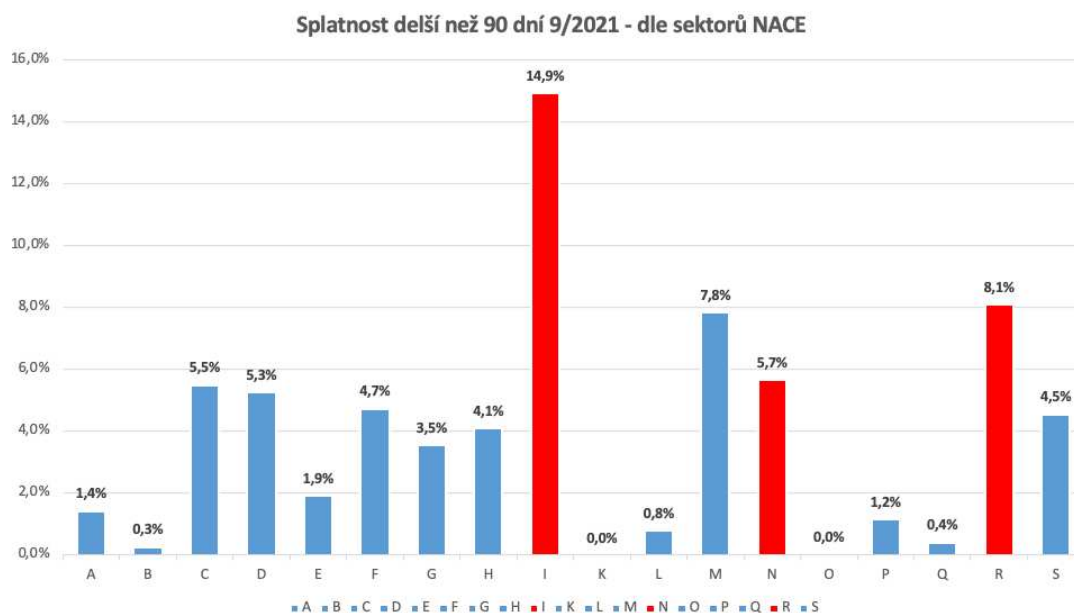
Má výstupní data z analýzy bankovních úvěrů v České republice jsou data ze září 2021. Na níže uvedeném obrázku číslo 14 je zobrazen stav nevýkonných úvěrů dle sektorů NACE právě k tomuto období. Situace ohledně úvěrů v sektoru I – Ubytování, stravování a pohostinství se znovu ještě zhoršila, a to za uplynulý půl rok

o 0,6procentního bodu na finálních 14,9 %. Jedná se o nejvýrazněji postižený sektor v České republice pandemií a následnými vládními opatřeními v oblasti nevykonných úvěrů. Jedná se o velmi očekávaný závěr, kdy se člověk podívá, jaká opatření byla na tento obor v průběhu pandemie na našem území uvalena.

U sektoru N – Administrativní a podpůrné činnosti došlo také ke zvýšení počtu nevykonných úvěrů za uplynulý půl rok, ale pouze o 0,1procentního bodu na finálních 5,7 %.

Druhým nejvíce postiženým sektorem v České republice byl sektor R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti, který v září 2021 dosáhl 8,1 % podílu nevykonných úvěrů. V této oblasti za uplynulý půl rok došlo ke zlepšení situace, ale i přes to se jedná o druhý nejvíce zasažený obor. Zlepšení od března 2021 bylo o 3,2procentního bodu.

Obr. 14 Nevykonné úvěry dle sektorů NACE 9/2021

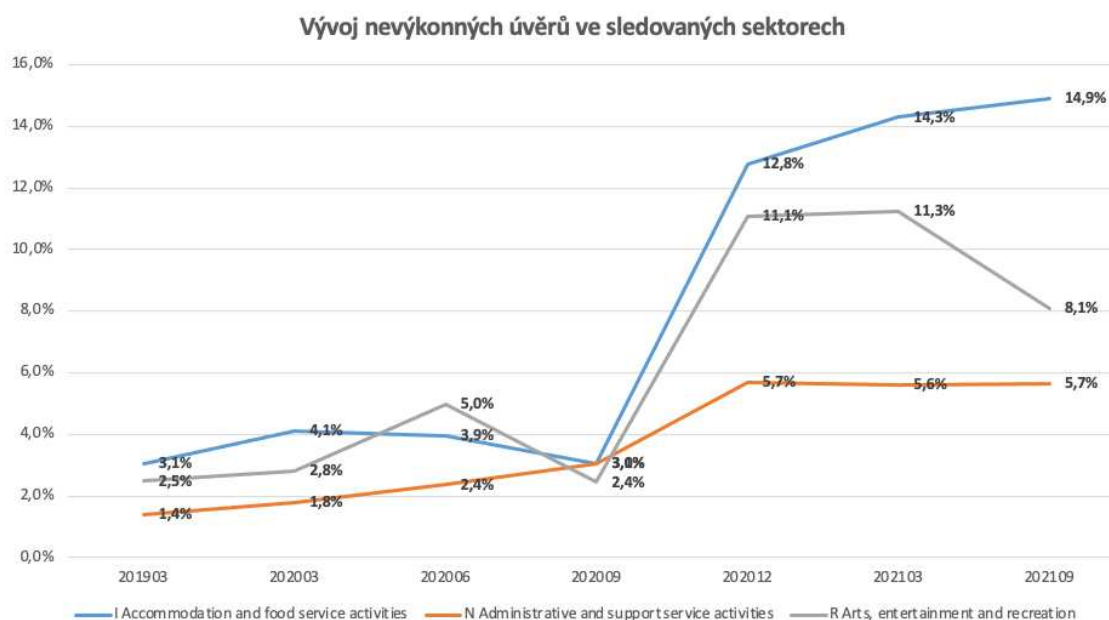
Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

Pozn.: A – Zemědělství, lesnictví, rybářství; B – Těžba a dobývání; C – Zpracovatelský průmysl; D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu; E – Zásobování vodou, činnosti související s odpady a sanacemi; F – Stavebnictví; G – Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel; H – Doprava a skladování; I – Ubytování, stravování a pohostinství; K – Peněžnictví a pojišťovnictví; L – Činnosti v oblasti nemovitostí; M – Profesní, vědecké a technické činnosti; N – Administrativní a podpůrné činnosti; O – Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení; P – Vzdělání; Q – Zdravotní a sociální péče; R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti; S – Ostatní činnosti.

3.2.6 Shrnutí vývoje nevýkonných úvěrů v České republice

Situace na území České republiky ohledně pandemie nemoci Covid-19 se výrazně projevila i do množství nevýkonných úvěrů, tedy úvěrů, které jsou po splatnosti déle než 90 dní. Je nutno říct, že nešlo o plošné zhoršení, jelikož množství nevýkonných úvěrů celkově se zvýšilo pouze o 0,1 procentního bodu od začátku pandemie do září 2021. Proto jsem se rozhodl tuto analýzu provést dle rozdělení do sektorů podle metodiky NACE. Po této detailnější analýze jsem dospěl k názoru, že nejvíce postiženými sektory dle NACE jsou I – Ubytování, stravování a pohostinství, N – Administrativní a podpůrné činnosti a R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti. Na níže uvedeném obrázku číslo 15 je vidět, jak dramaticky se v těchto třech sektorech situace zhoršila. Zhoršení se začalo projevovat až v prosinci 2020, tedy tři čtvrtě roku po začátku pandemie. V tu chvíli se v těchto třech sektorech výrazně zvýšil počet nevýkonných úvěrů. Ostatních sektorů se situace v České republice výrazně nedotkla a situace v tomto hledisku se u nich nezhoršila. Tento vývoj je pravděpodobně dán tím, že ostatních sektorů se vládní omezení tolik netýkala, případně byly pro ně dostačující kompenzace od státu, díky kterým se u nich neprojevovalo zhoršení v oblasti nevýkonných úvěrů.

Obr. 15 Vývoj nevýkonných úvěrů ve sledovaných sektorech

Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

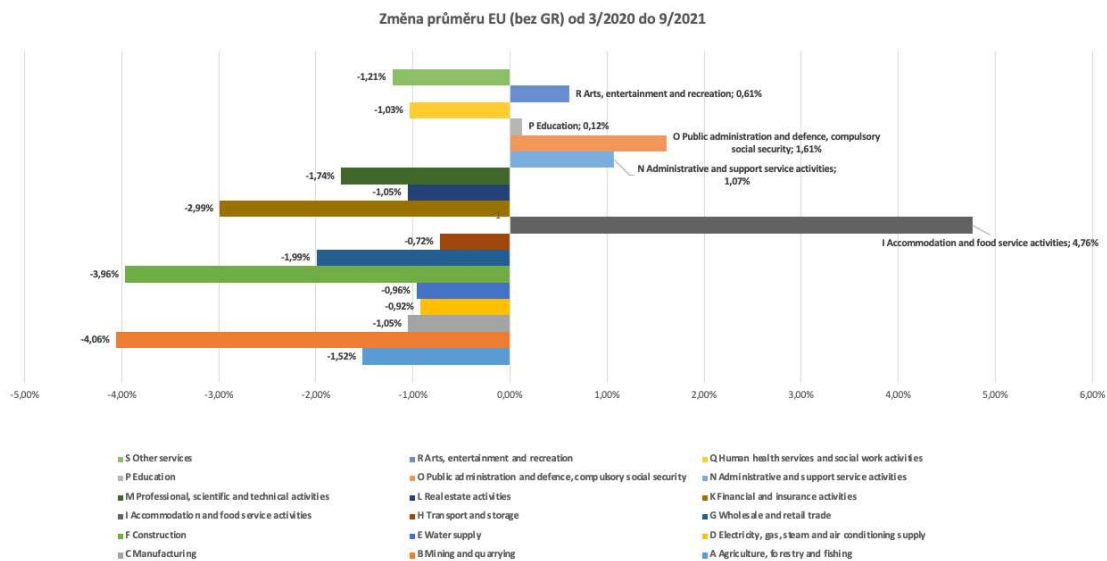
3.3 Kvalita bankovních úvěrů dle odvětví v Evropské unii

Další částí mé diplomové práce je analýza nevýkonných úvěrů v Evropské unii. Cílem je následně data porovnat se situací v České republice, zda i ostatní státy měly podobný vývoj v oblasti nevýkonných úvěrů, případně zda se lišila. Dalším cílem je i vzájemné srovnání členských států Evropské unie.

3.3.1 Vývoj množství nevýkonných úvěrů v Evropské unii, dle NACE

První analýzu, kterou jsem provedl na datech za celou Evropskou unii, byla procentuální změna počtu nevýkonných úvěrů v jednotlivých sektorech dle NACE. Tuto změnu jsem analyzoval na průměru z celé Evropské unie, ale vyjmul jsem z něho Řecko, které celá data svou zhoršenou kvalitou úvěrů z doby globální finanční krize zkreslovalo. V následujících analýzách jsem již Řecko zanechal a bude na nich vidět, jak moc velký poměr nevýkonných úvěrů Řecko má ve sledovaných sektorech. Cílem celé této analýzy bylo zobrazit sektory, kterých se celá pandemie plošně za celou Evropskou unii dotkla nejvíce. Na níže uvedeném obrázku číslo 16 je zobrazena procentuální změna počtu nevýkonných úvěrů od období března 2020, kdy se nejvíce začala v Evropě pandemie projevat až do září 2021. Na níže uvedených datech je zřejmé, že nejvíce pandemie zasáhla v Evropské unii (bez Řecka) sektor I – Ubytování, stravování a pohostinství stejně jako v České republice. Počet nevýkonných úvěrů se od začátku pandemie zvýšil o 4,75procentního bodu (v České republice se jednalo o 10,8procentního bodu). Dalším nejvíce zasaženým sektorem byl sektor O – Veřejná správa a obrana, sociální zabezpečení, které se od začátku pandemie zhoršilo o 1,61procentního bodu (v České republice je v tomto sektoru nulový počet nevýkonných úvěrů za celé sledované období). Dále sektor N – Administrativní a podpůrné činnosti, který se zhoršil o 1,07procentního bodu (v České republice se jednalo o 3,9procentního bodu) a poté ještě sektory R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti o 0,61procentního bodu (v České republice se jednalo o 5,3procentního bodu) a sektor P – Vzdělání o nepatrných 0,12procentního bodu (v České republice došlo ke zlepšení o 0,2procentního bodu). Všechny ostatní sektory během tohoto období naopak snížily počet nevýkonných úvěrů, tudíž je vidět, že plošně za celou Evropskou unii nebyly výrazně zasaženy, nebo jim postačily vládní kompenzace.

Obr. 16 Změna průměru EU v počtu nevýkonných úvěrů dle NACE (bez GR) od 3/2020 do 9/2021

Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

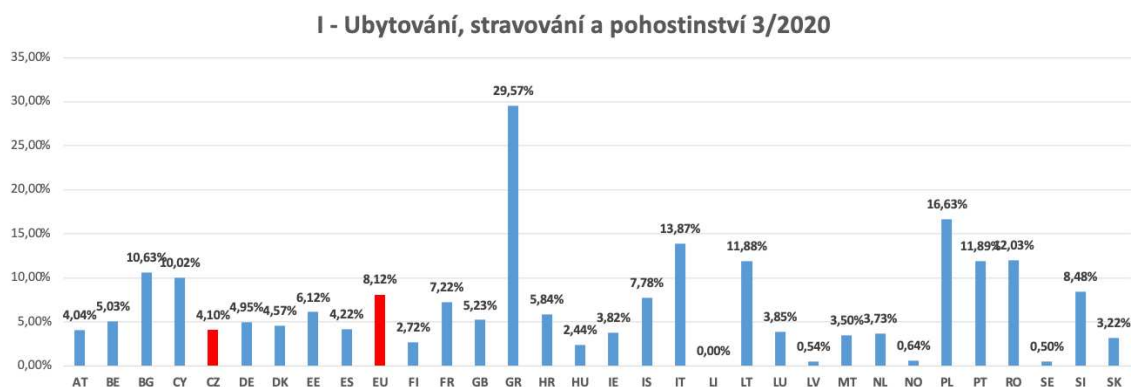
Na základě výše uvedeného závěru v následujících částech budu pokračovat analýzou na úrovni Evropské unie již pouze na stejných sektorech, na kterých jsem analyzoval Českou republiku. Tudiž se detailněji budu věnovat sektoru I – Ubytování, stravování a pohostinství, N – Administrativní a podpůrné činnosti a R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti.

3.3.2 Sektor I – Ubytování, stravování a pohostinství v EU

Na níže uvedeném obrázku číslo 17 jsou vidět počáteční data procentuálního počtu nevýkonných úvěrů v sektoru I – Ubytování, stravování a pohostinství za celou Evropskou unii z března 2020. Červenou barvou jsem zobrazil pro porovnání Českou republiku a průměr Evropské unie tentokrát již s Řeckem, jelikož pracuji s absolutními čísly k určitému datu.

Situace před pandemií byla pro Českou republiku v sektoru I – Ubytování, stravování a pohostinství velmi příznivá, jelikož se nacházela pod průměrem celé Evropské unie, a byla na tom jedna z nejlépe ze všech členských států.

Obr. 17 I – Ubytování, stravování a pohostinství v EU 3/2020

Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

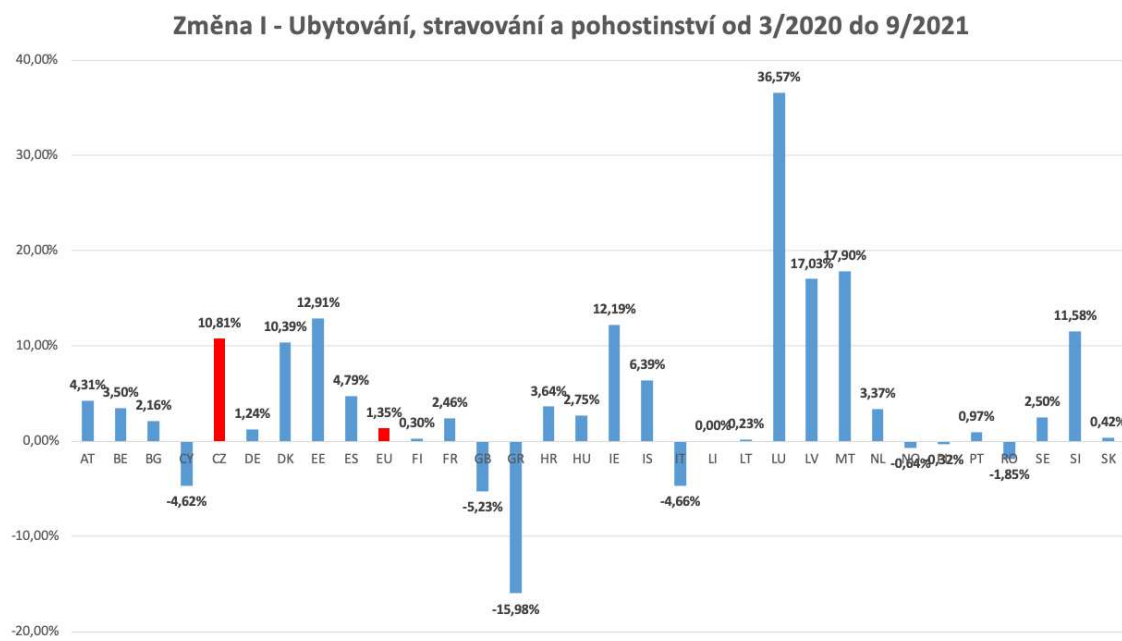
Další milník, který budu v rámci dat z Evropské unie používat, je prosinec 2020, kdy se jedná o situaci po druhé vlně pandemie. Během období od března 2020 do konce roku 2020 došlo k výraznému zhoršení v počtu nevykonných úvěrů ve sledovaném sektoru. V České republice se výrazně zvýšil počet nevykonných úvěrů i v porovnání s ostatními státy Evropské unie. V prosinci 2020 se v tomto měřítku již nacházela nad průměrem celé Evropské unie s podílem nevykonných úvěrů 12,79 %, kdy průměr Evropské unie v tu dobu byl 8,44 %. K nejvýraznějšímu zhoršení situace v sektoru I – Ubytování, stravování a pohostinství za toto období došlo v Lucembursku, kterému se množství nevykonných úvěrů zvýšilo o 31,6procentního bodu. Nejméně se situace zhoršila na Slovensku, kde došlo ke zvýšení počtu nevykonných úvěrů pouze o 0,45procentního bodu. V některých zemích dokonce došlo i ke snížení počtu nevykonných úvěrů jako například u Řecka, Itálie a Kypru. Jedná se o země, které v tomto měřítku na tom byly nejhůře a měly jedno z největších zastoupeních nevykonných úvěrů.

Posledním obdobím, které v rámci sektorů jsem se rozhodl sledovat, je září 2021, kde znovu Česká republika zvýšila počet nevykonných úvěrů oproti minulému sledovanému období, prosinci 2020. Zhoršení však došlo i u celkového průměru Evropské unie, konkrétně o 1,02procentního bodu. Největší zhoršení zaznamenalo Estonsko, které si od prosince 2020 do září 2021 pohoršilo o 11,52procentního bodu. Další velké zhoršení ještě zaznamenalo Dánsko a Malta. Ostatní státy Evropské unie se stabilizovaly a většina z nich naopak poměr nevykonných úvěrů snižovala.

Následující obrázek číslo 18 zobrazuje shrnutí vývoje počtu nevykonných úvěrů jednotlivých států Evropské unie za období od března 2020 do září 2021. Je zde vidět velice zajímavý údaj, kdy průměr celé Evropské unie se za toto období zvýšil pouze

o 1,35procentního bodu. Je to dáno tím, že velké státy, které v rámci tohoto sektoru mají velké množství úvěrů, udržely počet nevykonných na nízkých číslech a některé státy naopak svůj počet těchto úvěrů snížily. Dalším důvodem je, že nejvýraznější růst zaznamenaly spíše malé státy, jako například Lucembursko, Malta a Lotyšsko. Bohužel Česká republika měla tento procentuální podíl nevykonných úvěrů v sektoru I – Ubytování, stravování a pohostinství v Evropské unii jeden z nejhorších a zároveň vysoce nad průměrem celé Evropské unie. Naše hodnoty v tomto ohledu byly srovnatelné s Dánskem, Slovinskem a Irskem. Na těchto datech je vidět, že opatření v České republice v tomto sektoru byla přísnější než v jiných státech, případně byla podnikatelům poskytnuta nedostačující podpora ve srovnání s jinými státy Evropské unie.

Obr. 18 Změna I – Ubytování, stravování a pohostinství v EU od 3/2020 do 9/2021 (v procentních bodech)

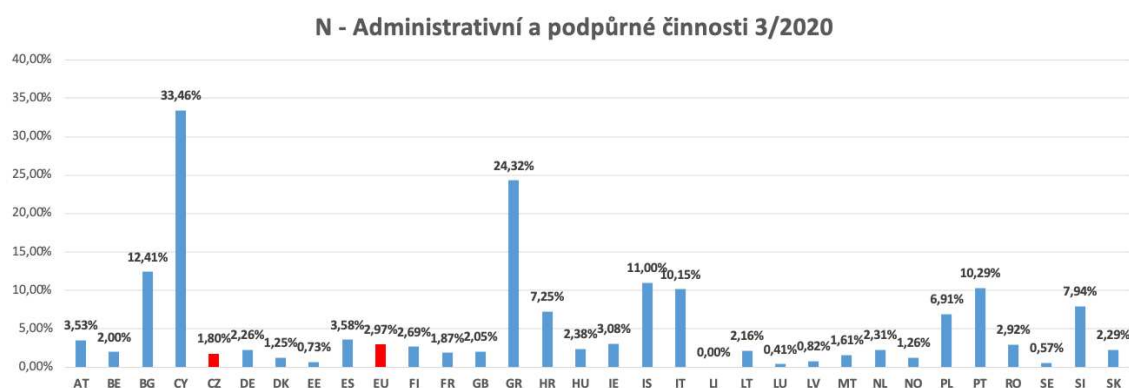
Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

3.3.3 Sektor N – Administrativní a podpůrné činnosti v EU

Na níže uvedeném obrázku číslo 19 jsou vidět počáteční data procentuálního počtu nevykonných úvěrů v sektoru N – Administrativní a podpůrné činnosti za celou Evropskou unii z března 2020. Červeně jsem znovu zvýraznil data za Českou republiku a Evropskou unii. Oproti poměru nevykonných úvěrů z předchozího sektoru U – Ubytování, stravování a pohostinství byl v tomto sektoru poměr nevykonných úvěrů mnohem nižší.

Česká republika, stejně jako předchozí sektor, byla v březnu 2020 pod průměrem Evropské unie. Znovu je vidět, z jakého důvodu jsem vyřadil Řecko z průměru celé Evropské unie, jelikož i v tomto sektoru má vysoce nadprůměrný počet úvěrů po splatnosti 90 dní.

Obr. 19 N – Administrativní a podpůrné činnosti v EU 3/2020

Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

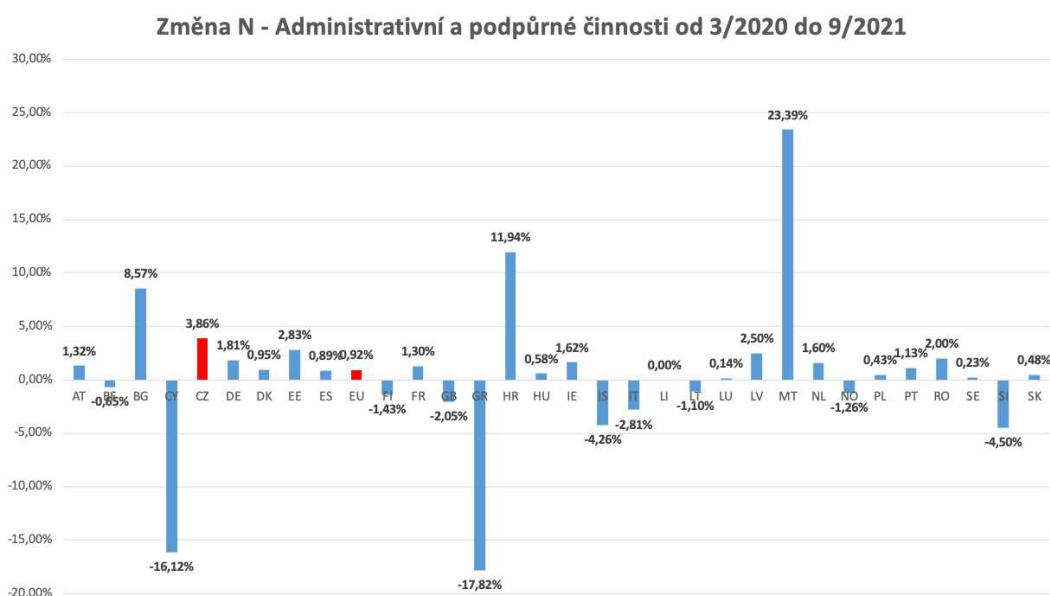
O 9 měsíců později, tedy v prosinci 2020, se projevilo zhoršení situace a Česká republika se znovu dostala nad průměr Evropské unie, zhoršení situace bylo však ve většině států Evropské unie. Největší navýšení poměru nevýkonných úvěrů za toto období zaznamenala Malta, která zvýšila počet nevýkonných úvěrů z 1,61 % o 29,44procentního bodu na 31,05 %. Druhé největší zhoršení zaznamenalo Chorvatsko, ve kterém se situace zhoršila o 10,4procentního bodu. Poslední dvě země, které zaznamenali zhoršení větší než o 5procentních bodů, bylo Irsko a Estonsko. Všechny ostatní země Evropské unie zaznamenaly menší zhoršení, nebo dokonce se jejich situace v sektoru N – Administrativní a podpůrné činnosti zlepšila. Mezi tyto země například patřil Kypr, Itálie, Portugalsko, Finsko, Slovinsko, Island a Litva. Nejvýraznější zlepšení zaznamenal Kypr, který se posunul z 33,46 % o 8,68procentního bodu na 24,78 %. Ostatní státy, které zaznamenaly zlepšení, se posunuly všechny pouze do 2procentních bodů. Znovu to tedy potvrzuje, že státy, které před pandemií měli velký poměr nevýkonných úvěrů, tak se v průběhu pandemie v tomto ohledu zlepšovaly. Tentokrát to neplatilo pro Řecko, které se i v tomto období od března 2020 do prosince 2020 zhoršilo o 0,65procentního bodu. Pravděpodobně nedošlo v Řecku ke zlepšení z důvodu, že se jedná o přímořskou destinaci a v sektoru N – Administrativní a podpůrné činnosti jsou obsazené cestovní agentury, které v Řecku mají velké obsazení.

V posledním sledovaném období, od prosince 2020 do září 2021, se situace začala uklidňovat a ve většině států docházelo ke snížení počtu úvěrů, které byly více jak 90 dní po splatnosti. Žádný stát nezaznamenal velké zvýšení tohoto poměru, a naopak většina států Evropské unie tento poměr snižovala. Česká republika bohužel v tomto ohledu stále zůstala nad průměrem Evropské unie. Většina států se pohybovala okolo 5 % nevýkonných úvěrů až na čtyři výjimky: Bulharsko, Kypr, Řecko a Maltu. Tyto čtyři státy se naopak blížily k 20 % podílu nevýkonných úvěrů. Celkové zlepšení v tomto sektoru se dá odůvodnit mírnějšími podmínkami týkající se cestování, které je v tomto sektoru díky cestovním agenturám velmi zastoupené.

Na závěrečném obrázku k tomuto sektoru číslo 20 je zobrazeno, že ve většině státech se v období od března 2020 do září 2021 situace v podílu nevýkonných úvěrů zhoršila, ale zhoršení nebylo tak výrazné. Průměrně se státy Evropské unie v tomto ohledu za zmiňované období zhoršily o 0,92 procentního bodu. Česká republika i v tomto sektoru se nacházela nad průměrem Evropské unie, jelikož zaznamenala zhoršení o 3,86 procentního bodu. Největší zhoršení zaznamenala Malta, Chorvatsko a Bulharsko, což jsou všechno přímořské destinace, které žijí z cestovního ruchu, a tedy mají velké zastoupení cestovní agentury, které v tu chvíli byly velmi omezeny. Největší zlepšení za toto období znovu zaznamenaly státy, které na počátku sledování měly poměr nevýkonných úvěrů nejvyšší, tedy Kypr a Řecko.

Obr. 20 Změna N – Administrativní a podpůrné činnosti v EU od 3/2020 do 9/2021 (v procentních bodech)

Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

3.3.4 Sektor R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti v EU

Poslední sektor, který budu na datech Evropské unie analyzovat, je sektor R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti. I v tomto sektoru před vypuknutím pandemie měla Česká republika velmi nízký poměr nevykonných úvěrů. Konkrétně se jednalo o 2,83 %, při celkovém průměru Evropské unie 7,21 %.

Na níže uvedeném obrázku číslo 21 jsou vidět data z března 2020, kde je zřejmé, které státy měly v tomto sektoru velké množství úvěrů po splatnosti 90 dní. Jedná se znovu už často zmíněné Řecko, největší podíl nevykonných úvěrů mělo Bulharsko, dále Kypr, Portugalsko a zmíněné Řecko. Nad 10 % v poměru nevykonných úvěrů měla ještě Itálie s 16,21 %, všechny ostatní sledované státy byly pod hranicí 10 %.

Obr. 21 R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti v EU 3/2020

Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

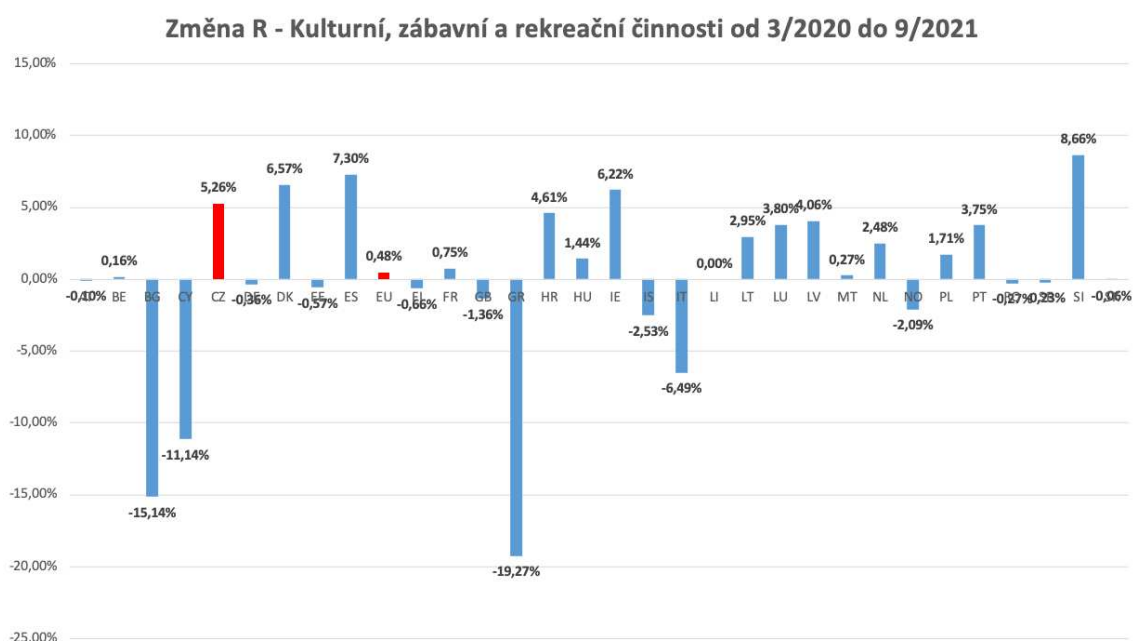
Průměr celé Evropské unie se o 9 měsíců později, tedy v prosinci 2020, zhoršil jen nepatrně o 0,02procentního bodu na 7,23 %. V tomto sektoru zaznamenala Česká republika největší zhoršení ze všech sledovaných zemí. Poměr nevykonných úvěrů se u nás navýšil za dané období o 8,25procentního bodu na 11,08 %. Druhé největší zhoršení zaznamenalo Irsko, kterému se poměr nevykonných úvěrů navýšil o 7,15procentního bodu. Třetí nejhorší zemí v tomto ohledu se stalo Slovinsko, které se zhoršilo o 6,27procentního bodu. U všech ostatních zemí byla změna minimální a některé země znovu zaznamenaly zlepšení, znovu se jednalo o země, které před sledovaným obdobím patřily mezi ty s největším počtem nevykonných úvěrů, tedy Kypr, Bulharsko, Itálie a Řecko.

V období od prosince 2020 do září 2021 se situace ve většině sledovaných zemí začala zlepšovat a počty nevykonných úvěrů začaly znovu klesat, ale i tak se průměr

v tomto sektoru za celou Evropskou unii zhoršil o 0,45procentního bodu. Bylo to dáno i tím, že největší procentuální nárůst zaznamenalo za toto období Španělsko, které v tomto sektoru má velké zastoupení. Španělsku vzrostl poměr nevýkonných úvěrů o 7,37procentního bodu. Další růst zaznamenalo Portugalsko o 6,21procentního bodu na konečných 39,97 % a v tomto sektoru má ze všech sledovaných zemí nejhorší poměr nevýkonných úvěrů. Většina ostatních zemí snižovala poměr nevýkonných úvěrů. V tomto sektoru se v září 2021 i často zmiňované Řecko dostalo pod průměr celé Evropské unie.

I sektor R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti byl velmi postiženým sektorem pandemií Covid-19 a zobrazilo se to i v počtu nevýkonných úvěrů. Na níže uvedeném obrázku číslo 22 je zobrazená procentuální změna počtu nevýkonných úvěrů jednotlivých zemí od března 2020 do září 2021. Největší nárůst za toto období zaznamenalo Slovinsko (8,66procentního bodu), Španělsko (7,3procentního bodu), Dánsko (6,57procentního bodu), Irsko (6,22procentního bodu) a na pátém místě v nárůstu nevýkonných úvěrů byla bohužel Česká republika o 5,26procentního bodu. Snížení počtu nevýkonných úvěrů naopak znovu dosáhly státy, které před počátkem pandemie jich měly nejvíce. Jednalo se o Řecko, Bulharsko, Kypr a Itálie. Všechny konkrétní nárůsty a poklesy v počtu nevýkonných úvěrů v tomto sektoru jsou zobrazeny na níže.

Obr. 22 Změna R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti v EU od 3/2020 do 9/2021

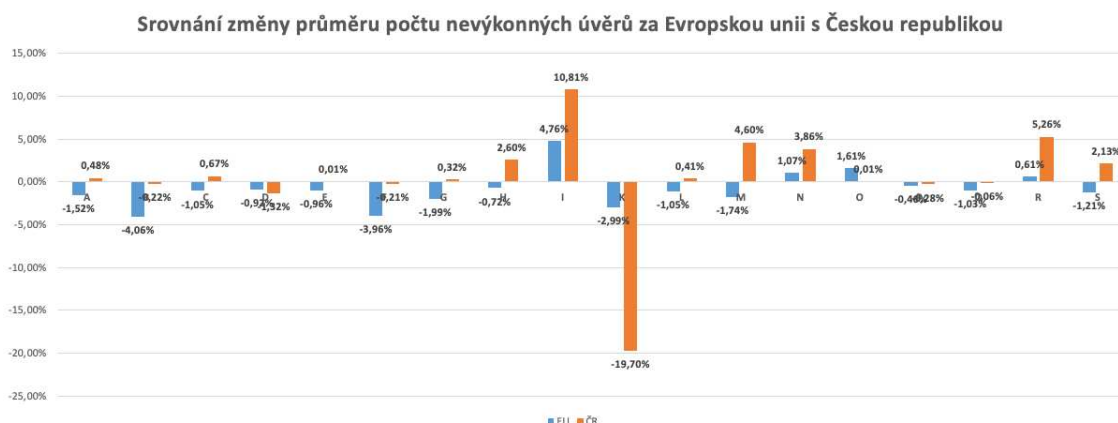
Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

3.3.5 Shrnutí dat za Evropskou unii a porovnání s Českou republikou

Největší nárůst v počtu nevýkonných úvěrů zaznamenaly za Evropskou unii sektory I – Ubytování, stravování a pohostinství, O – Veřejná správa a obrana, sociální zabezpečení, N – Administrativní a podpůrné činnosti, R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti, P – Vzdělání. Srovnání průměru nárůstu v počtu nevýkonných úvěrů za Evropskou unii dle sektorů NACE s Českou republikou jsem zobrazil na níže uvedeném obrázku číslo 23. Srovnání je provedené za období od března 2020 do září 2021 a znovu je z dat za Evropskou unii vyjmuté Řecko, které by data zkreslovalo. Na níže uvedených datech je možné vidět, u sektoru I – Ubytování, stravování a pohostinství došlo k nejvyššímu nárůstu počtu nevýkonných úvěrů v České republice i v celé Evropské unii. Druhý nejvyšší nárůst v počtu nevýkonných úvěrů v České republice zaznamenal sektor R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti, celkem o 5,26procentního bodu, v Evropské unii tomu bylo pouze o 0,61procentního bodu. Druhý nejvyšší nárůst v Evropské unii zaznamenal sektor O – Veřejná správa a obrana, sociální zabezpečení, který v České republice naopak nezaznamenal žádnou razantní změnu, pouze o 0,01procentního bodu. Třetí největší nárůst za Českou republiku zaznamenal sektor M – Profesní, vědecké a technické činnosti, který naopak v Evropské unii zaznamenal pokles o 1,74procentního bodu v počtu nevýkonných bankovních úvěrů. Konkrétní data v každém sektoru jsou zobrazené na níže uvedeném obrázku číslo 23

Závěrem bych shrnul, že data z České republiky s Evropskou unií se v určitých oblastech liší. Na níže uvedeném obrázku číslo 23 lze vyčíst, že situace v nevýkonných úvěrech v České republice ve srovnání s Evropskou unií se vyvíjela hůře ve většině sektorech. Srovnatelný vývoj je pouze v nejvíce postiženém sektoru I – Ubytování, stravování a pohostinství.

Obr. 23 Srovnání změny průměru počtu nevykonných úvěrů za Evropskou unii s Českou republikou (v procentních bodech)

Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

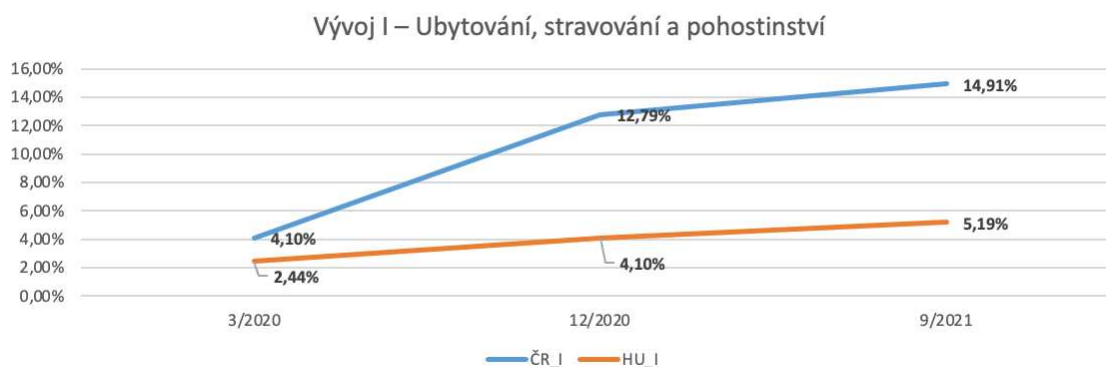
Pozn.: A – Zemědělství, lesnictví, rybářství; B – Těžba a dobývání; C – Zpracovatelský průmysl; D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu; E – Zásobování vodou, činnosti související s odpady a sanacemi; F – Stavebnictví; G – Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel; H – Doprava a skladování; I – Ubytování, stravování a pohostinství; K – Peněžnictví a pojišťovnictví; L – Činnosti v oblasti nemovitostí; M – Profesionální, vědecké a technické činnosti; N – Administrativní a podpůrné činnosti; O – Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení; P – Vzdělání; Q – Zdravotní a sociální péče; R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti; S – Ostatní činnosti.

3.3.6 Porovnání České republiky s Maďarskem

Pro zajímavost jsem ještě porovnal data za Českou republiku a Maďarsko, které mělo podobnou situaci jako Česká republika a zároveň má i podobnou velikost a počet obyvatel. Tyto dva státy jsou srovnatelné i s proočkovaností, jelikož oba státy jsou k aktuálnímu datu 9.4.2022 na proočkovanosti obyvatelstva 64 %.

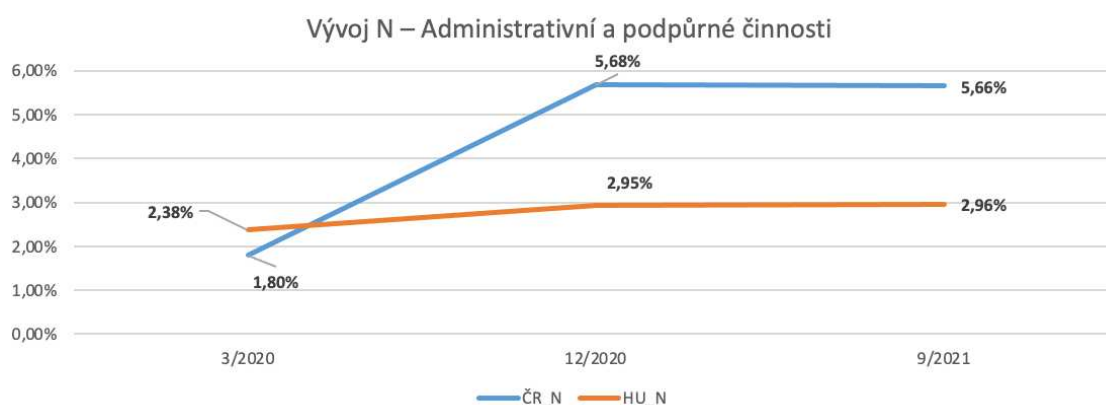
Na níže uvedených obrázcích číslo 24, 25 a 26 jsou zobrazeny mnou tři sledované sektory: I – Ubytování, stravování a pohostinství, N – Administrativní a podpůrné činnosti, R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti. U jednotlivých sektorů je zobrazen vývoj v čase od března 2020 do září 2021. Maďarsko je na obrázku zobrazené oranžovou barvou, Česká republika modrou barvou.

Obr. 24 Srovnání Česká republika, Maďarsko I – Ubytování, stravování a pohostinství

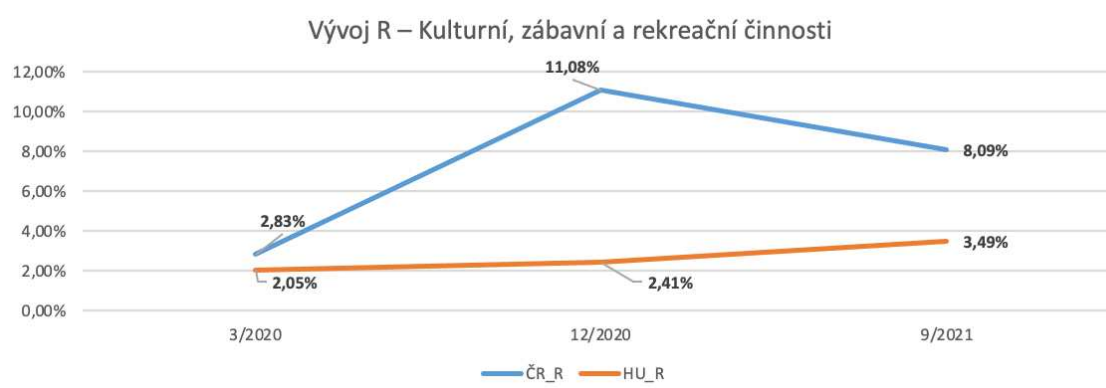
Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

Obr. 25 Srovnání Česká republika, Maďarsko N – Administrativní a podpůrné činnosti

Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

Obr. 26 Srovnání Česká republika, Maďarsko R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti

Zdroj: European banking authority (2022), zpracováno autorem

Ve všech třech sektorech měla před počátkem pandemie Česká republika nízký poměr nevýkonných úvěrů, který byl srovnatelný právě s Maďarskem. Poté ve všech

třech sektorech došlo k velkému zhoršení, tedy navýšení počtu úvěrů, které byly více jak 90 dní po splatnosti. Na výše uvedených obrázcích je vidět, že tyto sektory v České republice dostaly mnohem větší šok než stejné sektory v Maďarsku. Na nevýkonných úvěrech může být vidět, že v Maďarsku se při vládních opatření a zásahů do ekonomiky se situace nijak dramaticky nezhoršila a případně byly poskytnuty dostatečné vládním kompenzace, které zajistily stabilní situaci v počtu úvěrů po splatnosti delší než 90 dní.

Závěr

Pandemie nemoci Covid-19 způsobila v České republice ekonomický šok, který byl způsoben samotnou pandemií i opatřeními, která byla nezbytná nastavit pro zdraví našich občanů. Tvrdě nastavená opatření stát kompenzoval postiženým oborům v podobě kompenzačních bonusů, které podnikatelským subjektům pomáhaly přetrvat nelehkou situací. I díky těmto kompenzacím, které stát poskytoval, se ekonomický šok prozatím nepropasal plošně do zvýšené úrovně selhání úvěrů bankovního sektoru České republiky. Hovoříme tedy o krizi bez selhání. I navzdory tomu existují sektory, které enormně vládní opatření ovlivnila, a to se projevilo i v jejich splácení bankovních úvěrů.

Cílem mé diplomové práce bylo zjistit, jaké sektory v tomto ohledu v České republice byly nejvíce postiženy. Jedním z nich byl jednoznačně sektor I – Ubytování, stravování a pohostinství, který byl nejvíce ovlivněn vládními opatřeními. Bohužel ani kompenzace, které stát těmto subjektům poskytoval, nebyly dostačující, aby se zde situace ohledně nevykonných úvěrů minimálně udržela na dřívější úrovni. Dalším postiženým sektorem české ekonomiky byl sektor R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti. I tohoto sektoru se velice dotkla vládní opatření, a i zde se to velmi projevilo v navýšení množství nevykonných úvěrů. Poslední sektor, který jsem více ve své práci analyzoval, byl další velmi ovlivněný sektor N – Administrativní a podpůrné činnosti. Do tohoto sektoru spadají cestovní agentury a kanceláře, což je hlavní důvod, proč tento sektor byl jeden z nejvíce zasažených.

Data za Českou republiku jsem následně potvrzoval analýzou stejných dat za celou Evropskou unii. Zde jsem došel k závěrům, že nejpostiženější obor v České republice, tak za celou Evropskou unii je stejný, tudíž I – Ubytování, stravování a pohostinství. U ostatních sektorů již dochází k rozdílným závěrům. Komplexně je možno říci, že Česká republika si v porovnání s průměrem Evropské unie v množství nevykonných úvěrů vedle podprůměrně.

V zajímavém porovnání s Maďarskem, jako se srovnatelnou zemí v mnoha ohledech (počet obyvatel, velikost, proočkovanost), byla situace v České republice velmi špatná. V České republice vzrostl počet nevykonných úvěrů mnohem více než ve zmíněném Maďarsku, a to ve všech sektorech. V některých sektorech byla Česká republika dokonce v lepší výchozí situaci (menší množství nevykonných úvěrů) než Maďarsko, i přesto na konci pandemie končila v horších číslech. Další závěr, který z toho

může plynout je, že v České republice byla nastavena přísnější opatření a kompenzace od státu byly méně dostačující.

Na úplný závěr práce bych chtěl dodat, že jsem velmi rád za zvolené téma, které bylo velmi aktuální. Největší překážkou při tvorbě byla zkušenost s problematikou dezinformačních webů, které mi tvorbu celé práce velmi komplikovali, jelikož jsem každou informaci musel několikrát ověřovat. V průběhu zpracování celé práce jsem mnohem hlouběji pronikl do situací, ve kterých jsme v posledních dvou letech žili.

Seznam použitých zdrojů

- Centers for Disease Control and Prevention (2021). *Symptoms of COVID-19*. Dostupné 8.1. 2022 z <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/symptoms-testing/symptoms.html>
- Covid portál (2021). *Jak funguje trasování?*. Dostupné 7.2. 2022 z <https://covid.gov.cz/situace/onemocneni-obecne-o-opatrenich/jak-funguje-trasovani>
- Covid portál (2021). *Srovnání různých typů testů*. Dostupné 8.1. 2022 z <https://covid.gov.cz/situace/testovani/srovnani-ruznych-typu-testu>
- Covid portál (2022). *Mutace koronaviru*. Dostupné 7.2. 2022 z <https://covid.gov.cz/situace/onemocneni-obecne-o-opatrenich/mutace-koronaviru>
- Covid portál (2022). *Záruční program COVID III*. Dostupné 26.3. 2022 z <https://covid.gov.cz/situace/kompenzace/zarucni-program-covid-iii-pro-firmy-zasazene-koronavirem-ukonceny-program>
- Česká národní banka (2020). *Zpráva o finanční stabilitě 2019/2020*. Dostupné 26.3. 2022 z https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/financi-stabilita/.galleries/zpravy_fs/fs_2019-2020/fs_2019-2020.pdf
- Česká národní banka (2021). *Rizika pro finanční stabilitu a jejich indikátory*. Dostupné 6.4. 2022 z https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/financi-stabilita/.galleries/rizika_pro_fs/rizika_pro_financi_stabilitu_a_jejich_indikator_y_prosinec_2021_cz.pdf
- Česká národní banka (2021). *Zpráva o finanční stabilitě 2020/2021*. Dostupné 26.3. 2022 z https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/financi-stabilita/.galleries/zpravy_fs/fs_2020-2021/fs_2020-2021.pdf
- Česká televize (2020). *Laboratoř Wu-chan*. Dostupné 8.1. 2022 z <https://ct24.ceskatelevize.cz/veda/3037999-uprostred-wu-chanu-je-laborator-na-vyzkum-smrticich-viru-vedci-pred-ni-varovali-uz-pred>
- Český statistický úřad (2012). *Produkce – podle odvětví (CZ-NACE)*. Dostupné 7.4. 2022 z https://www.czso.cz/csu/czso/5013-12-n_2012-04

- Aktuálně.cz (2021). Dostupné 11.1. 2022 z <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/casova-osa-covid/r~fd4c3f7e0ec511eb9d470cc47ab5f122/>
- Dineros, K., & Dipasupil, J. (2020). *Covid-19 Crisis Management & Prevention Plan*.
- EUC klinika (2021). *Mutace delta*. Dostupné 7.2. 2022 z <https://euc.cz/clanky-a-novinky/clanky/mutace-delta-ktera-si-zaslouzi-nasi-pozornost/>
- EUC klinika (2021). *Mutace omikron*. Dostupné 7.2. 2022 z <https://euc.cz/clanky-a-novinky/clanky/omikron-co-vime-o-nove-variante-onemocneni-covid-19/>
- European banking authority (2022). *Risk Dashboard*. Dostupné 7.4. 2022 z <https://www.eba.europa.eu/risk-analysis-and-data/risk-dashboard>
- Finanční správa (2020). *Kompenzační bonus (jaro 2020)*. Dostupné 11.3. 2022 z <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/kompenzacni-bonus/kompenzace-pro-osvc-jaro-2020/zakladni-informace>
- Finanční správa (2020). *Kompenzační bonus (podzim 2020)*. Dostupné 19.3. 2022 z <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/kompenzacni-bonus/kompenzacni-bonus-podzim-2020/zakladni-informace>
- Finanční správa (2021). *Kompenzační bonus 2021*. Dostupné 22.3. 2022 z <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/kompenzacni-bonus/novy-kompenzacni-bonus-2021/zakladni-informace/cast-a-podminky-vzniku-narokuna>
- Finanční správa (2021). *Kompenzační bonus 2022*. Dostupné 22.3. 2022 z <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/kompenzacni-bonus/kompenzacni-bonus-2022/zakladni-informace>
- Managementmania (2019). *NACE*. Dostupné 27.3. 2022 z <https://managementmania.com/cs/nace>
- Ministerstvo financí (2020). *Odklad splátek úvěrů*. Dostupné 11.3. 2022 z <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/senat-dal-zelenou-pulrocnimu-odkladu-spl-38183>
- Ministerstvo financí (2020). *Úlevy v daňové oblasti*. Dostupné 13.3. 2022 z <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/ulevy-v-danove-oblasti-se-rozsiri-37943>

- Ministerstvo pro místní rozvoj (2020). *Covid - Ubytování II*. Dostupné 22.3. 2022 z <https://www.mmr.cz/cs/narodni-dotace/covid-ubytovani-ii-huz>
- Ministerstvo práce a sociálních věcí (2022). *Ochrana zaměstnanosti*. Dostupné 11.3. 2022 z <https://www.mpsv.cz/web/cz/antivirus>
- Ministerstvo průmyslu a obchodu (2020). *Výzva k programu COVID - Nájemné*. Dostupné 11.3. 2022 z https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/kopie-1-vyzva-k-programu-covid-_najemne--257378/
- Ministerstvo průmyslu a obchodu (2022). *Ošetřovné pro OSVČ*. Dostupné 11.3. 2022 z <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/osetrovne-pro-osvc---vyzva-i--253750/>
- Ministerstvo zdravotnictví ČR (2020). *Hodnocení systému PES*. Dostupné 11.1. 2022 z <https://koronavirus.mzcr.cz/epidemiologickou-situaci-bude-nove-znazornovat-system-hodnoceni-pes/>
- Ministerstvo zdravotnictví ČR (2020). *Protiepidemický systém PES*. Dostupné 11.1. 2022 z <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/pes>
- Ministerstvo zdravotnictví ČR (2022). *Covid-19: Přehled aktuální situace v ČR*. Dostupné 5.4. 2022 z <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>
- NACE (2022). *Činnosti exteriorních organizací a orgánů*. Dostupné 27.3. 2022 z <http://www.nace.cz/U-cinnosti-exteriorialnich-organizaci-organu>
- NACE (2022). *J - Informační a komunikační činnosti*. Dostupné 27.3. 2022 z <http://www.nace.cz/J-informacni-komunikacni-cinnosti>
- NACE (2022). *NACE*. Dostupné 27.3. 2022 z <http://www.nace.cz>
- Nsoesie, Okanyene, E., Rader, B., Barnoon, Y. L., Goodwin, L., & Brownstein, J. S. (2020). *Analysis of hospital traffic and search engine data in Wuchan China indicates early disease activity in the Fall of 2019*. Dostupné 8.1. 2022 z <https://dash.harvard.edu/handle/1/42669767>
- Podnikatel (2020). *Úlevy na pojistném pro OSVČ*. Dostupné 11.3. 2022 z <https://www.podnikatel.cz/pruvodce/koronavirus/ulevy-na-pojistnem-pro-osvc/>

- Sinopsis (2020). *Mandelinka koronavirová: ČLR vítězí a Amerika zločinná*. Dostupné 8.1. 2022 z <https://sinopsis.cz/mandelinka-koronavirova-clr-vitezici-a-amerika-zlocinna/>
- Státní zdravotní ústav (2020). *Koronaviry*. Dostupné 8.1. 2022 z <http://www.szu.cz/tema/prevence/koronaviry-prehled-1>
- Státní zdravotní ústav (2021). *Covid-19: cesty přenosu*. Dostupné 8.1. 2022 z <https://www.nzip.cz/clanek/1062-covid-19-cesty-prenosu>
- Státní zdravotní ústav (2021). *COVID-19: možnosti prevence*. Dostupné 8.1. 2022 z <https://www.nzip.cz/clanek/1069-covid-19-moznosti-prevence>
- Vláda ČR (2020). *Informace ke koronaviru a nemoci covid-19*. Dostupné 8.1. 2022 z <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/aktualni-informace-ke-koronaviru-sars-cov-2-puvodne-2019-ncov-179250/>
- Vláda ČR (2020). *Vládní usnesení 2020*. Dostupné 9.3. 2020 z <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru---rok-2020-186999/#kveten>
- Vláda ČR (2021). *Vládní usnesení 2021*. Dostupné 19.3. 2022 z <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/>

Seznam tabulek

Tab. 1 Dotace dle typu ubytovacího zařízení.....	31
--	----

Seznam obrázků

Obr. 1 Vývoj počtu hospitalizovaných po dobu pandemie (vytyčený den 8.4.2020)....	18
Obr. 2 Vývoj kumulativního počtu nakažených po dobu pandemie (vytyčený den 31.7.2020).....	19
Obr. 3 Vývoj počtu nově nakažených osob	24
Obr. 4 Vývoj počtu hospitalizovaných	24
Obr. 5 Proočkovanost České republiky	24
Obr. 6 Matice opatření systému PES	33
Obr. 7 Struktura úvěrů dle portfolií 2017 – 8/2021 (v %)	46
Obr. 8 Poměr objemu úvěrů v jednotlivých stupních	48
Obr. 9 Podíl na HDP České republiky dle sektorů NACE	51
Obr. 10 Nevýkonné úvěry dle sektorů NACE 3/2019	52
Obr. 11 Nevýkonné úvěru dle sektorů NACE 3/2020	54
Obr. 12 Nevýkonné úvěru dle sektorů NACE 12/2020	55
Obr. 13 Nevýkonné úvěru dle sektorů NACE 3/2021	57
Obr. 14 Nevýkonné úvěry dle sektorů NACE 9/2021	58
Obr. 15 Vývoj nevýkonných úvěrů ve sledovaných sektorech	59
Obr. 16 Změna průměru EU v počtu nevýkonných úvěrů dle NACE (bez GR) od 3/2020 do 9/2021	61
Obr. 17 I – Ubytování, stravování a pohostinství v EU 3/2020.....	62
Obr. 18 Změna I – Ubytování, stravování a pohostinství v EU od 3/2020 do 9/2021 (v procentních bodech).....	63
Obr. 19 N – Administrativní a podpůrné činnosti v EU 3/2020	64
Obr. 20 Změna N – Administrativní a podpůrné činnosti v EU od 3/2020 do 9/2021(v procentních bodech).....	65
Obr. 21 R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti v EU 3/2020.....	66

Obr. 22 Změna R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti v EU od 3/2020 do 9/2021	67
Obr. 23 Srovnání změny průměru počtu nevýkonných úvěrů za Evropskou unii s Českou republikou (v procentních bodech)	69
Obr. 24 Srovnání Česká republika, Maďarsko I – Ubytování, stravování a pohostinství	69
Obr. 25 Srovnání Česká republika, Maďarsko N – Administrativní a podpůrné činnosti	70
Obr. 26 Srovnání Česká republika, Maďarsko R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	70

Abstrakt

Michellini, D. (2022). *Kvalita bankovních úvěrů v koronavirové krizi* (Diplomová práce), Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, Česko.

Klíčová slova: Covid-19, nevýkonný úvěr, počty nakažených, vládní opatření, kompenzace

Diplomová práce se zabývá problematikou nevýkonných bankovních úvěrů v koronavirové krizi. Cílem práce je analyzovat, jaké sektory ekonomiky byly koronavirovou krizí nejvíce postiženy projevením do nevýkonných bankovních úvěrů.

Práce je rozdělena do tří základních kapitol. První kapitola pojednává o nemoci Covid-19 obecně. Popisuje základní informace o nemoci Covid-19, kde nemoc vznikla a jaké různé přístupy k nemoci mohli státy celého světa zvolit. Druhá část je věnována vývoji pandemie na území České republiky. Konkrétně je věnována počtu nakažených, hospitalizovaných a úmrtí. Dále je možné se v druhé kapitole dočíst, jaké opatření byly na území České republiky nastaveny a jak je stát následně kompenzoval. Ve třetí kapitole se autor věnuje kvalitě bankovních úvěrů a konkrétní analýze dat vývoje počtu nevýkonných úvěrů v České republice a dále i v celé Evropské unii. V závěru diplomové práce je shrnuto, že pandemie Covid-19 se projevila na počtu nevýkonných bankovních úvěrů pouze v určitých sektorech ekonomiky.

Abstract

Michelini, D. (2022). The quality of bank loans in coronavirus crisis (Master's Thesis). University of West Bohemia, Faculty of Economics, Czech Republic.

Key words: Covid-19, non-performing loan, numbers of infected, government measures, compensation

The diploma thesis deals with the issue of non-performing bank loans in the coronavirus crisis. The aim of this work is to analyze which sectors of the economy were most affected by the coronavirus crisis manifestation in non-performing bank loans.

The work is divided into three basic chapters. The first chapter deals with Covid-19 disease in general. It describes the basic information about Covid-19, where the disease originated and what different approaches to the disease could be chosen by countries around the world. The second part is devoted to the development of a pandemic in the Czech Republic. Specifically, it deals with the number of infected, hospitalized and deaths. Furthermore, it is possible to read in the second chapter what measures were set in the Czech Republic and how the state subsequently compensated them. In the third chapter, the author deals with the quality of bank loans and specific analyses of data on the development of the number of non-performing loans in the Czech Republic and throughout the European Union. The conclusion of the thesis summarizes that the Covid-19 pandemic affected the number of inefficient bank loans only in certain sectors of the economy.